

naravni rezervat
**ŠKOCJANSKI
ZATOK**

POROČILO O URESNIČEVANJU LETNEGA PROGRAMA DELA Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2017

pripravila: ekipa NR Škocjanski zatok

Škocjanski zatok, marec 2018

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE	2
1 PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA.....	3
2 DOSEGANJE UPRAVLJAVSKIH PRIORITET V LETU 2017	4
3 POROČILO O IZVAJANJU NALOG IN AKTIVNOSTI V 2017	6
4 PREDSTAVITEV PROJEKTOV V TEKU IN PRIPRAVI V 2017	35
4.1. PROJEKTI V TEKU	35
4.2. PROJEKTI V PRIPRAVI.....	35
5 FINANČNO POROČILO.....	36
6 URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA	38

1 PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA

OSEBNA IZKAZNICA NARAVNEGA REZERVATA ŠKOCJANSKI ZATOK

Lokacija naravnega rezervata: leži v neposredni bližini mesta Koper med mestom, pristaniščem ter obalno hitro cesto in železnico.

Površina naravnega rezervata: 122,7 hektarja.

Lastništvo: last Republike Slovenije skupaj z zemljišči s statusom javnega dobra 117,12 ha oziroma 95,49 %, last Mestne občine Koper 2 ha oziroma 1,63 %, družbena lastnina ostaja še 3,04 ha oziroma 2,48 % in lastnina fizičnih in pravnih oseb zasebnega prava 0,49 ha oziroma 0,4 % površine naravnega rezervata.

Naselja in prebivalci na območju naravnega rezervata: 0

Statusi območja na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave:

- **ekološko pomembno območje – EPO** (id. št. 77600): Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04 in nadaljnji),
- **posebno varstveno območje** (območje Natura 2000; SI 5000008) in **(potencialno) posebno ohranitveno območje** (SI 3000252): Uredba o posebnih varstvenih območjih (Uradni list RS, št. 49/04 in nadaljnji),
- **naravna vrednota** (id. št. 1265 V): botanična, zoološka in ekosistemska; Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04 in nadaljnji),
- **ožje zavarovano območje – naravni rezervat:** Uredba o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/13).

UPRAVLJAVEC

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

Naravni rezervat Škocjanski zatok

Sermin 50, 6000 Koper

Tel.: 05/ 62 60 370

Gsm: 051/ 680 442

E-naslov: skocjanski@skocjanski-zatok.org

Spletna stran: www.skocjanski-zatok.org, www.ptice.si

DOPPS je nevladna naravovarstvena organizacija s statusom društva, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave, varstva okolja in na raziskovalnem področju. Je tudi slovenska krovna ornitološka organizacija, ki širom Slovenije združuje več kot 1.000 članov. DOPPS je slovenski partner svetovne zveze za varstvo ptic BirdLife International. Poslanstvo društva je varovanje ptic in njihovih habitatov z naravovarstvenim delom, raziskovanjem, izobraževanjem, popularizacijo in sodelovanjem. Kot koncesionar za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok je DOPPS pripravil letni program dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2016 na podlagi določil:

- Uredbe o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/13), s katero se nadaljuje varstvo Škocjanskega zatoka, prvotno zavarovanega z Zakonom o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 20/98),
- Uredbe o načrtu upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015–2024 (Uradni list RS, št. 102/15),
- Uredbe o koncesiji za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 31/99),
- odločbe o izbiri koncesionarja št. 636-06/99-4 za Škocjanski zatok in koncesijske pogodbe, podpisane med Vlado RS in DOPPS št. 252100-50-85/00 in aneksa št. 1 k tej pogodbi.

2 DOSEGANJE UPRAVLJAVSKIH PRIORITET V LETU 2017

Varstveni cilj naravnega rezervata je ohranitev polslanih in sladkovodnih habitatnih tipov, ki so izjemni v slovenskem in mednarodnem prostoru, in habitatov ptic, ki tu v velikem številu gnezdijo, prezimujejo in se ustavljajo ob selitvah, ter habitatov drugih domorodnih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst. Razvojni cilj naravnega rezervata je ureditev in delovanje za javnost odprtega naravnega rezervata, s čimer se obiskovalcem omogoča spoznavanje in doživljanje narave ter izobraževanje.

V letu 2017 so bile glavne prioritete programa dela Naravnega rezervata usmerjene v redno vzdrževanje, obratovanje in upravljanje parkovne infrastrukture, v nadaljevanje izvajanja in dopolnjevanja programov obiskovanja NRŠZ, v skrb za sprejem, usmerjanje in oblikovanje dodatne ponudbe za obiskovalce v trgovini in baru ter v redno vzdrževanje in ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega in brakičnega dela naravnega rezervata, kot tudi v omejevanje negativnih vplivov iz okolice in nadaljnje delo naravovarstvene nadzorne službe.

Tudi leto 2017 je bilo žal zaznamovano z dolgotrajnimi usklajevanji med investitorjem, uporabnikom, projektantom in izvajalcem del v zvezi z odpravo napak na objektih v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok. Kljub večkratnim pozivom vodilnemu izvajalcu del, da v čim krajšem času pristopi k reševanju napak zaradi preprečevanja nastajanja nadaljnje škode na objektih ter lažjega upravljanja, le-ta napak ni saniral. MOP se je kot investitor odločil napake odpraviti sam, za kritje stroškov pa je bila oktobra 2017 unovčena bančna garancija.

Zaradi zgoraj naštetih omejitev ni bilo mogoče polno doseganje ciljev z izvedbo predvidenih aktivnosti v programu dela NRŠZ za leto 2017. Glavne prioritete programa dela so bile kljub temu uresničene, z izjemo aktivnosti v okviru cilja 3 in 4, ki jih zaradi preobremenjenosti na drugih področjih, nismo v celoti izvajali.

Cilj1 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega dela naravnega rezervata na Bertoški bonifiki skupaj z odsekom levega razbremenilnika Rižane – Aro znotraj meja rezervata: izvedena je bila obsežna zasaditev drevesnih in grmovnih vrst ter spremljanje stanja pronicanja vode na območju desnega brega Are, ki je bil saniran v letu 2016. Nadaljevali smo tudi z aktivnostmi za pridobivanje finančnih sredstev, ki so potrebna za izvedbo 2. faze načrtovanih del sanacije dotrajanega nasipa in nadgradnje praga na Ari z zaporničnim sistemom in ribjo stezo. S strani upravljavca je redno potekalo tudi upravljanje nivoja vode, vzdrževanje objektov za urejanje vodnega režima, usmerjena paša, upravljanje vegetacije (košnja in mulčenje, čiščenje zarasti), vzdrževanje mlak in površin ob učni poti, odstranjevanje tujerodnih vrst, domačih/ hišnih živali, vzdrževanje kmetijske mehanizacije.

Cilj 2 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških in hidroloških razmer v brakični laguni: upravljanje nivoja vode in skrb za ustrezen nivo vode v laguni, predvsem v gnezditvenem obdobju, vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima (menjava vodomernih sond za samodejno delovanje zapornice na morskem kanalu), čiščenje morskih nanosov in smeti, preprečevanje motenj ter vzdrževanje grmovne vegetacije in dosajevanje pomembnih vrst slanuš.

Cilj 5: Spremljanje in analiziranje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti ter upravljanje podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na NRŠZ: najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti so obsegale redni monitoring ptic, kartiranje HT in tujerodnih rastlinskih vrst v sladkovodnem delu, spremljanje kakovosti in nivojev vode in upravljanje podatkovne zbirke NRŠZ.

Cilj 6 (P1): Zagotavljanje primerne količine in kakovosti vode ter omejevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja iz okolice na naravni rezervat: posebno pozornost smo posvetili najbolj perečim temam: protihrupna zaščita ob bertoški vpadnici in ureditev območja učne poti pod ankaransko vpadnico.

Najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti: zagotavljanje zadostnih dotokov vode najvišjih standardov kakovosti, sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za stalno izvedbo ukrepov za doseganje najvišje kakovosti industrijskih, komunalnih in padavinskih odpadnih vod, ki se stekajo neposredno v naravni rezervat ali v pritoke, preprečevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja ter ozaveščanje in aktivno vključevanje lokalnih akterjev.

Cilj 7 (P1): Zagotavljanje uresničevanja varstvenega režima in varstvenih usmeritev (neposredni nadzor v naravi ter druge potrebne oblike nadzora)

Najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti: naravovarstveni nadzor nad upoštevanjem varstvenega režima in usmeritev, opozarjanje in ozaveščanje kršiteljev; po potrebi nadzor med vsemi vzdrževalnimi deli v naravnem rezervatu in njegovi neposredni okolici in redno izobraževanje nadzornikov.

Cilj 8 (P1): Omogočanje spoznavanja naravne vrednote in biotske raznovrstnosti ter doživljanja narave na način, ki naravo postavlja v središče pozornosti in privzgaja spoštljiv odnos ter odgovorno vedenje do nje

Najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti so bile namenjene delovanju za javnost odprtega naravnega rezervata: priprava programov za obiskovalce ter nadgradnja in izvajanje vzgojno-izobraževalnega programa; priprava ponudbe izdelkov in storitev; sprejem, usmerjanje in osnovne storitve za obiskovalce; predstavitve NRŠZ izven območja (predstavitve in sejmi), in usposabljanje zaposlenih in drugih izvajalcev programov za obiskovalce.

Cilj 9: Vzpostavljane, nagrajevanje in vzdrževanje infrastrukture za obisk in upravljanje

Najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti: upravljanje in redno vzdrževanje objektov ter dopolnitve krajinske ureditve in dokončanje ureditev v in ob objektih skupaj z odpravo pomanjkljivosti s strani izvajalcev del.

Cilj 10: Zagotavljanje učinkovitega in preglednega poslovanja, organizacije dela, financiranja, komuniciranja in sodelovanja v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja

Najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti: naloge za učinkovito in pregledno poslovanje, organizacijo dela in financiranje; sodelovanje v vzpostavljenih partnerstvih, ki so že v preteklih letih prispevala k učinkovitosti upravljanja NRŠZ (npr. Skupnost ZO, AdriaWet, BirdLife, WLI, DAP); sodelovanje z MOP, organi v sestavi in ZRSVN ter druge naloge skladne z zakonodajo; komunikacijske aktivnosti, kot so delo z mediji in dogodki; vzdrževanje in nadgradnja spletne in Facebook strani, skupne PR naloge in aktivnosti z drugimi zavarovanimi območji in partnerji in zagotavljanje dostopa do informacij o NRŠZ.

3 POROČILO O IZVAJANJU NALOG IN AKTIVNOSTI V 2017

Cilj1: Redno vzdrževanje in ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega dela naravnega rezervata na Bertoški bonifiki skupaj z odsekom levega razbremenilnika Rižane – Aro znotraj meja rezervata

V letu 2017 je upravljanje sladkovodnega dela naravnega rezervata temeljilo na vzdrževanju ustreznih vodnih režimov, usmerjeni paši in pozni košnji, podprtimi z dopolnilnimi nalogami, kot so vzdrževanje kmetijske mehanizacije, odstranjevanje tujerodnih rastlin in plenilcev ter vzdrževanje mlak in površin ob učni poti.

Upravljanje vodnih režimov je potekalo tako, da smo v različnih sezonah vzdrževali nivoje vode, ki so primerni za gnezdeče, seleče se ali prezimujoče vrste ptic. S tem smo dosegli tudi ustrezne ekološke pogoje za vzdrževanje in razvoj habitatnih tipov sladkovodnega dela naravnega rezervata ter drugih varovanih vrst, npr. ozkega vrtenca. Nivoje vode smo na obravnavanem območju zagotavljali z dovajanjem sladke vode iz Rižane (Ara) prek dovodne zapornice ter odvajanjem vode na luško črpališče prek odvodne zapornice in sifona v jarek 11b zunaj rezervata, ki poteka čez načrtovano cono GORC Sermin II. Na obeh zapornicah smo s pomočjo električne bariere preprečevali dostop tujerodnim vrstam rib na območje Bertoške bonifike.

Mulčanje vegetacije na težko dostopnih predelih je potekalo v prvi polovici septembra, v začetku oktobra je bila zaključena tudi košnja in odstranjevanje biomase na območju vlažnih in močvirnih pašnikov. V jesensko-zimskem času je potekalo upravljanje vegetacije in primernih življenjskih okolij na obrobju močvirja, ki obsega grmovno in drevesno zarast in mlake. Skladno z izhodišči vzdrževanja habitatov za kačje pastirje je upravljanje vegetacije obsegalo tudi ročno in strojno čiščenje brežin jarkov, kanalov in mlak za povečanje osončenosti vodnih površin in zagotavljanju raznolikega prostorskega mozaika različnih sukcesijskih faz.

Dosadili smo nova in obrezovali obstoječa avtohtona grmovja in drevesa ob učni poti ter odstranjevali tujerodne vrste, predvsem amorfo (*Amorpha fruticosa*), in robinijo (*Robinia pseudoacacia*). Najvišja stopnja invazivnosti pripada amorfi ki se sicer širi relativno počasi, a ponekod povsem prevlada in jo je le stežka uspešno odstraniti. Učinkovito je odstranjevanje nadzemnih delov in hkratno zasenčenje z avtohtonimi drevesnimi vrstami. Enako velja za robinijo, ki jo omejujemo le na določenih mestih. Manj invazivna sta japonska kalina (*Ligustrum japonicum*) in japonsko kosteničevje (*Lonicera japonica*), ki se počasi širita in ju je lažje odstraniti v kombinaciji z zasenčenjem. Za verlotov pelin (*Artemisia verlotiorum*) ni podan ukrep, saj vrsta sama izginja v procesu sukcesije. Najnižjo stopnjo invazivnosti ima lovorikovec (*Prunus laurocerasus*), ki se je začel pojavljati nedavno med grmišči, odstranjevanje je enostavno.

V skladu s sklepom 15. dopisne seje Odbora za Naravni rezervat Škocjanski zatok; Dopolnitev letnega programa dela NR Škocjanski zatok, smo iz ostanka sredstev na proračunski postavki NRŠZ, ukrep 1.3. - Nadgradnja stare obore za govedo, začeli z izvedbo 1. faze nadgradnje stare obore za govedo z leseno ogrado in zimskim izpustom za lažje delo z govedom, predvsem za veterinarsko oskrbo. Zaradi slabih vremenskih razmer nadgradnje nismo mogli dokončati do konca 2017 in bo zaključena v prvi polovici leta 2018.

V nadaljevanju grafično in v preglednici prikazujemo razširjenost tujerodnih rastlinskih vrst na sladkovodnem delu naravnega rezervata, ocenjeno stopnjo invazivnosti ter ukrepe za odstranitev v letu 2017.

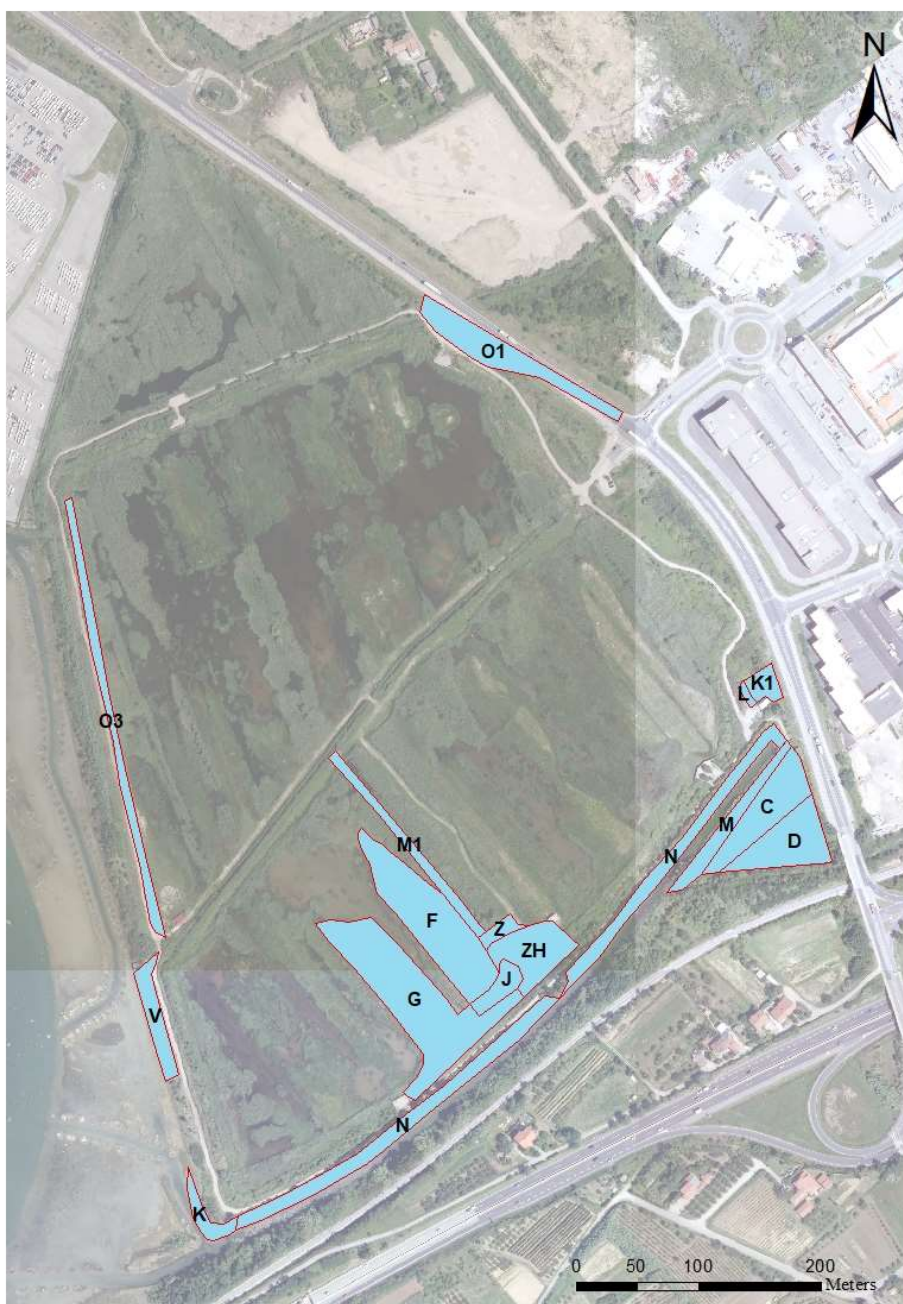
Slika 1: Grafični prikaz razširjenosti tujerodnih rastlinskih vrst

Preglednica 1: Pregled izvedenih aktivnosti odstranjevanja tujerodnih rastlinskih vrst v 2017

vrsta	Razširjenost po ploskvah	Izvedene aktivnosti/ukrepi	Ocenjena stopnja invazivnosti
Amorfa	A, B, C, D, E, F, G, H	odstranjevanje in zasenčevanje	3 - 4
Robinija	A, B, C, D, E, F, G	odstranjevanje in zasenčevanje	2 - 3
Japonska kalina	B, C, D, E, F	selektivno odstranjevanje	2
Japonsko kosteničevja	C, D, E	odstranjevanje in zasenčevanje	2
Verlotov pelin	A, B, I	naravna sukcesija	2
Lovorikovec	E	odstranjevanje	1

Izvedena je bila obsežna zasaditev drevesnih in grmovnih vrst na desnem bregu Are ter vzdolž učne poti. Za razvoj oligotrofnih mokrotnih travnikov smo doseganje izbrane površine velikosti približno 0,5 hektarja v letu 2017 povečali na dobre 4 hektarje ter te površine izvzeli iz paše in jih dosajevali z gradniki tovrstnih habitatnih tipov.

V nadaljevanju grafično in v preglednici prikazujemo aktivnosti na področju zasaditev in upravljanja vegetacije na območju sladkovodnega dela naravnega rezervata v letu 2017.

Slika 2: Grafični prikaz zasaditev in upravljanja vegetacije v 2017 (ploskve so označene v preglednici 2)

Preglednica 2: Pregled izvedenih aktivnosti po ploskvah v 2017

ploskev	Izvedene aktivnosti v 2017 (zasaditev, upravljanje vegetacije)
03	zasaditev 50 sadik črne jelše ter 120 sadik različnih vrst vrb, čiščenje zarasti
01	zasaditev 50 sadik brnistre, čistilna košnja ter odstranitev biomase
K1	zasaditev 10 sadik črnega hrasta, vnos semen vnos semen rahlocvetne kukavice, velecvetnega ralovca, čebeljelikega mačjega ušesca in dišeče kukavice, ročna košnja in odstranitev biomase, čistilna košnja na lokacijah z orhidejami
L	vnos semen žabarke ter čiščenje mlak
C	odstranjevanje zarasti, ročna košnja in odstranitev biomase
D	čiščenje lesne zarasti, vzdrževanje habitata za kačje pastirje, čistilna košnja na lokacijah z orhidejami
M	zasaditev 25 podtaknjencev bele, pepelaste in krhke vrbe, čiščenje zarasti
N	zasaditev 275 podtaknjencev bele, pepelaste in krhke vrbe, zasaditev 45 sadik črne jelše, čiščenje in odstranjevanje zarasti
ZH	odstranjevanje robinije, čiščenje in odstranjevanje zarasti v gozdičku črne jelše
Z	čiščenje lesne zarasti, vzdrževanje habitata za kačje pastirje
M1	odstranjevanje amorfe, čiščenje in odstranjevanje zarasti
F	zasaditev 23 travnih ruš trstikaste stožke ter vnos semen različnih vrst šašev, ki so gradniki združb oligotrofnih travnikov, vnos semen kukavičnic, košnja in odstranitev biomase
J in G	ročna košnja in odstranitev biomase, vnos semen rahlocvetne kukavice, velecvetnega ralovca, čebeljelikega mačjega ušesca dišeče kukavice in travniške izjevke
K	ročno čiščenje rastišča obmorskega lanu, odstranitev zarasti in biomase ter vnos novih semen obmorskega lanu
V	ročna košnja in čiščenje na lokacijah z orhidejami, vnos semen osjelikega mačjega ušesca, navadne kukavice na prej pripravljena rastišča

Ob višjem vodostaju smo na območju desnega brega Are, ki je bil saniran v letu 2016, spremljali stanje pronicanja vode. Na trasi saniranega nasipa pronicanja vode skozi nasip nismo opazili. V letu 2017 smo začeli tudi z aktivnostmi povezanih s pridobivanjem finančnih sredstev za izvedbo 2. faze sanacije in s tem zagotavljanjem poplavne varnosti sladkovodnega dela naravnega rezervata. Načrtovana dela, in sicer: sanacija dotrajanega nasipa in praga na Ari, vključno z nadgradnjo praga z večfunkcionalno zapornico in ribjo stezo, so bila zaradi pomanjkanja finančnih sredstev prestavljena v leti 2019 in 2020.

Opombi k preglednicam 3–12:

- 1 Oštevilčevanje ciljev, nalog in aktivnosti v tem poročilu je usklajeno z Uredbo o načrtu upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015–2024 (Uradni list RS, št. 102/15) ter Programom dela NRŠZ za 2017. Zato si v preglednicah številčne oznake ne sledijo zvezno v primerih nalog in aktivnosti, ki se v letu 2017 niso izvajale in so zaradi tega izpuščene.*
- 2 Za označene aktivnosti financiranje ni bilo zagotovljeno v celoti (**) ali delno (*). Pri teh aktivnostih smo kazalnike/ rezultate dosegali skladno s finančnimi možnostmi.*

Preglednica 3: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 1

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
1.1. Upravljanje nivoja vode				
1.1.1. Spomladanski nivo	PP 153238	–	nivo vode na koti -0,60 do -0,70 m (april do julij)	nivo vode na koti -0,60 do -0,70 m (april do julij)
1.1.2. Poletni nivo	PP 153238	–	minimalna globina vode: izsušitev območja za potrebe košnje in mulčanja (avgust, september)	minimalna globina vode: izsušitev območja za potrebe košnje in mulčanja (avgust, september)
1.1.3. Jesensko-zimski nivo	PP 153238	–	maksimalna globina vode na koti -0,40 m (oktober do marec)	maksimalna globina vode na koti -0,40 m (oktober do marec)
1.1.4. Polnjenje/praznjenje sladkovodnega dela	PP 153238	Izvajalec javne službe upravljanja voda	zagotavljanje primerne vodostaja v posameznih obdobjih, poletna izsušitev območja za potrebe upravljanja	zagotavljanje primerne vodostaja v posameznih obdobjih, poletna izsušitev območja za potrebe upravljanja
1.2. Vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima				
1.2.1. Čiščenje dovodnih jarkov	SKZGS	Podizvajalec	enkratno čiščenje 1-2 jarkov	enkratno čiščenje 1-2 jarkov ni bilo izvedeno zaradi deževnega vremena v jesenskem času
1.2.2. Redno vzdrževanje zapornic in spremljevalnih struktur v skladu s POV	SKZGS	–	čiščenje vodnih nanosov na objektih (1x mesečno), mazanje vodil na zapornicah (1x letno)	čiščenje vodnih nanosov na objektih (1x mesečno), mazanje vodil na zapornicah (1x letno)
1.2.3. Druga popravila objektov za urejanje vodnega režima	SKZGS	–	po potrebi v primeru okvare na objektih	popravilo vodila na odvodni zapornici
1.2.4. Vgradnja enostavnega zaporničnega objekta na jarku 15 (bivši jarek 9)**	MOP/Vodni sklad	MOP - investitor, DRSV, podizvajalec	izvedba zapornice po projektu, v kolikor bodo zagotovljena sredstva	ni izvedeno, ker sredstva niso bila zagotovljena
1.2.5. Vgradnja sifonov ali loput na betonskih propustih 8a do 14a	SKZGS	–	vgradnja sifonov po izvedbi zapornice, v kolikor bodo zagotovljena sredstva	ni izvedeno, ker sredstva niso bila zagotovljena
1.3. Usmerjena paša				
1.3.1. Vzdrževanje pašne infrastrukture	SKZGS	–	pregled ograde z električnim pastirjem (1x mesečno) ter popravila ograde po potrebi	pregled ograde z električnim pastirjem (1x mesečno), 1x letno zamenjava izolatorjev, 2x letno natezanje žice, pastir priklopljen na el. omrežje
1.3.2. Košnja vegetacije pod ogrado z električnim pastirjem	SKZGS	–	strojna košnja (1x letno), ročna košnja (2x letno), oziroma po potrebi	strojna košnja (1x letno), ročna košnja (2x letno)
1.3.3. Postavitev čredink	SKZGS	–	postavitev čredink po potrebi	postavitev čredinke v dolžini 170 m
1.3.7. Košnja in baliranje zunaj območja naravnega rezervata ter spravilo sena	SKZGS	–	vsaj 2,5 ton krme	pripravljeno 55 bal (po 250 kg), skupaj 13,7 tone krme
1.3.8. Vzdrževanje servisnih poti za traktor in površin, ki jih poškodujejo pašne živali	SKZGS	–	vzdrževanje ca 1 km servisnih poti	izravnavna in planiranje servisne poti ob osrednjem jarku v celoti

1.3.9. Nadzor nad pašnimi živalmi, redna dnevna oskrba in dohranjevanje v zimskih mesecih	SKZGS		120 dni po 3h/dan (študent. delo)	120 dni po 3h/dan (študent. delo)
1.3.10. Izvajanje letnega veterinarskega programa	SKZGS	Podizvajalec	redno cepljenje (2x letno), obrezovanje parkljev pri govedu (1x letno), obrezovanje kopit pri konjih (4x letno), osemenitev krav (1x letno)	redno cepljenje (1x letno) in dehelmintizacija pašnih živali (2x letno), obrezovanje kopit pri konjih (4x letno)
1.3.11. Veterinarska oskrba živali po potrebi	SKZGS	Podizvajalec	pregled pašne živine s strani veterinarja (po potrebi)	pregled stanja pašne živine s strani usposobljenega veterinarja (1x letno), izvedeno zdravljenje kobile po poškodbi (1x)
1.3.12. Vodenje dokumentacije, registrov	PP 153238	–	arhiv dokumentacije	arhiv dokumentacije
1.4. Košnja in mulčenje vegetacije				
1.4.1. Odstranjevanje vegetacije iz jarkov	SKZGS	–	odstranjevanje vegetacije z brežin jarkov v dolžini 4500 m	odstranjevanje vegetacije z brežin jarkov v dolžini 4500 m
1.4.2. Mulčenje vegetacije na težko dostopnih in razgibanih predelih ter odstranjevanje biomase	SKZGS	–	15 ha	15 ha brez odstranjevanja biomase
1.4.3. Pozna košnja s strižno kosilnico in odstranjevanje biomase z baliranjem na površinah mokrotnih pašnikov	SKZGS	–	2 ha	3 ha z odstranjevanjem biomase z nakladalko, brez baliranja
1.4.4. Ročna košnja na predelih, ki so nedostopni za traktor	SKZGS	–	1,5 ha	2 ha z ročnim odstranjevanjem biomase brez baliranja
1.4.5. Vzpostavitev večje površine mokrotnih travnikov brez paše in dosejanje	SKZGS	strokovno usposobljen podizvajalec	dosejevanje na 0,5 ha, omejitev paše vsaj na 2 ha	4 ha površine izvzete iz paše, dosejevanje površin mokrotnih travnikov (1 ha)
1.4.6. Ureditev odlagališča organskega materiala na površinah ob Ari	SKZGS	podizvajalec	dokončanje odlagališča iz dveh prekatov, okvirne skupne površine 5 x 10 m	Izvedeno odlagališče iz dveh prekatov, skupne površine 5 x 10 m
1.5. Obnova praga na Ari in nasipa vzdolž desnega brega Are (nujna vzdrž. dela v javno korist)				
1.5.1. Sodelovanje pri načrtovanju in sanaciji prelivnega objekta na Ari*	MOP-Sklad za vode (inv.vzdrž.dela v javno korist) ali MOK/investitorji OPPN GORC Sermin II ali projektno LIFE	DRSV, izvajalec javne službe	zagotovitev financiranja in izvedba sanacije oziroma nadgradnje praga z zaporničnim sistemom skladno s terminskim planom	financiranje ni bilo zagotovljeno, izvedba se prestavi v 2018-19
1.5.2. Sodelovanje pri načrtovanju in sanacija nasipa na desnem delu Are (nadvišanje)	PP 153238	-	spremljanje stanja pronicanja vode po ukrepih v 2016	spremljanje stanja pronicanja vode ob višjih vodostajih po ukrepih v 2016
1.5.3. Izkop jarka na delu učne poti, ki poteka vzporedno s strugo Are	PP 153238	prostovoljci	izkop preostalega dela jarka	ročno čiščenje in poglobljanje jarka v marcu in aprilu v dolžini 100 m
1.6. Vzdrževanje mlak in površin ob krožni učni poti				

1.6.1. Čiščenje mlak in odstranjevanje vegetacije	SKZGS	–	10 mlak oziroma 0,02 ha	10 mlak oziroma 0,02 ha, zasaditev novih mlak z močvirsko in sibirsko peruniko
1.6.2. Mulčenje jarkov	SKZGS	–	700 m	800 m
1.6.3. Mulčenje metrskega pasu ob učni poti	SKZGS	–	2600 m	2600 m, 2x letno
1.6.4. Obrezovanje dreves in grmovnic	SKZGS	–	250 dreves/ grmovnic; odstranjevanje zarasti ob jelševem gozdičku ter ob strugi Are v dolžini 500 m	vsaj 250 dreves/ grmovnic; odstranjevanje zarasti ob jelševem gozdičku ter ob strugi Are v dolžini 500 m
1.6.5. Dosajevanje grmovnic po potrebi	SKZGS	–	zasaditev okolice novih mlak ter zasaditev vrb in drugih grmovnic na saniranem delu brega Are	zasaditev različnih vrst vrb ob mlakah in Ari (300 podtaknjencev), zasaditev različnih grmovnih in drevesnih vrst (cca. 450 sadik)
1.7. Odstranjevanje tujerodnih vrst, domačih in hišnih živali ter aktivnosti za omejevanje domorodnih vrst plenilcev				
1.7.1. Odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin in izvedba aktivnosti za pospeševanje razraščanja domorodnih vrst	SKZGS	–	50 do 100 rastlin	okoli 70 rastlin
1.7.3. Izlov zapuščenih domačih živali in obveščanje ali odvoz v zavetišče ali na pristojno vet. organizacijo	PP 153238	–	okvirno do 5 mačk (oziroma po potrebi)	ni bilo potrebno
1.7.4. Aktivnosti za omejevanje plenilcev in drugih vrst, ki s plenjenjem/tekmovalnostjo negativno vplivajo na ciljne vrste (po potrebi)	PP 153238	–	po potrebi	odstranitev 7 osebkov tujerodnih vrst želv, preprečevanje dostopa rib iz Are in odvodnega kanala ob odpiranju zapornic
1.8. Redno vzdrževanje kmetijske mehanizacije				
1.8.1. Redno servisiranje traktorja in kmetijskih priključkov	SKZGS	–	redni servis (1x letno), manjša popravila (po potrebi); vzdrževanje in podmazovanje kmetijskih priključkov vsakih 8 do 10 h obratovanja	redni servis (1x letno), manjša popravila (4x letno); vzdrževanje in podmazovanje priključkov na 8 do 10 h obratovanja
1.8.2. Registracije in zavarovanja	SKZGS	–	podaljšano prometno dovoljenje za traktor	podaljšano prometno dovoljenje za traktor
1.8.3. Najem vozila za prevoz sena	SKZGS	–	3 do 4x na leto	prevoz obračalnika za seno (2x), prevoz samonakladalne prikolice (1x), izposoja prikolice za prevoz sena (1X)
1.8.4. Nabava tračnega obračalnika**	Lastni prihodki upravljavca	–	1 obračalnik in 1 nakladalka	ni izvedeno zaradi pomanjkanja sredstev, premaknjeno v leto 2018
1.8.5. Nabava orodja in potrošnega materiala, potrebnega za vzdrževanje kmetijske mehanizacije	SKZGS	–	okvirno 10 kosov	9 kosov

Cilj 2: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških in hidroloških razmer v brakični laguni

Za ohranjanje ugodnega ohranitvenega stanja habitatov in živalskih vrst smo v letu 2017 nadaljevali z utečenim upravljanjem vodnega režima v laguni Škocjanskega zatoka. Upravljanje vodne gladine v laguni poteka s pomočjo samodejnega zaporničnega sistema na morskem kanalu, ki laguno povezuje z morjem, in dveh vodomernih jaškov, ki sta postavljena v laguni in na morskem kanalu. Vodni režim na območju brakičnega dela naravnega rezervata, ki je bil na podlagi upravljaljskih izkušenj vzpostavljen v preteklih letih, deluje na ta način:

- med jesensko selitvijo, prezimovanjem in spomladansko selitvijo ptic je zapornica odprta; v tem obdobju, ki okvirno traja od sredine avgusta do konca marca, se laguna polni in prazni glede na naravni cikel plimovanja;
- v gnezditvenem obdobju se vključi samodejni režim delovanja zapornice, ki med plimo omogoča nadzorovano polnjenje lagune do programsko določene kote ter praznjenje lagune med oseko za poljubno nastavljen čas, s čimer je ob plimi onemogočena preplavitev gnezdišč in popolna izsušitev lagune ob velikih osekah.

Zaradi okvare na vodomernih sondah zaporničnega sistema smo vodne režime v laguni, v gnezditvenem obdobju upravljali na daljavo s pomočjo pametnega telefona, kar nam je vsaj delno pomagalo pri upravljanju vodostajev brakičnega dela rezervata v obdobju od sredine aprila do začetka avgusta 2017. Laguno smo vsaj štirikrat tedensko ob plimi in oseki nadzorovano polnili in praznili do željenih kot ter z vodnimi režimi brakičnega dela rezervata upravljali na podoben način kot ob vključenem samodejnem režimu delovanja zapornice. V marcu smo v skladu s POV opravili tudi redno letno vzdrževanje zapornice.

V skladu s sklepom 15. dopisne seje Odbora za Naravni rezervat Škocjanski zatok; Dopolnitev letnega programa dela NR Škocjanski zatok, smo iz ostanka sredstev na proračunski postavki NRŠZ, ukrep 2.2. - Nadgradnja zapornice na morskem kanalu s sistemom za avtomatsko upravljanje, izvedli nujno potrebno menjavo vodomernih sond. Nadgradnjo z avtomatizacijo zapornice in povezavo na CNS smo umestili v program dela za 2018 in jo bomo predvidoma izvedli v prvi polovici leta.

V letu 2017 smo na izlivnem delu Are opazili prve tri primerke cvetočega obmorskega lanu. Opravili smo ročno čiščenje rastišča, odstranitev zarasti in biomase ter vnesli nova semena obmorskega lanu.

Površine v naravnem rezervatu, ki mejijo na predvideno ankaransko vpadnico, pomenijo stično območje med rezervatom in mestom Koper. Območje je tamponski pas, ki naj bi čim bolj nevtraliziral negativne vplive prometa, drugih urbanih pritiskov in prisotnosti ljudi na razmere v rezervatu. Za doseg tega cilja smo v obdobju od aprila do začetka junija sodelovali s projektanti in izvajalci širitve ankaranske ceste v štiripasovnico na območju mestnega vstopnega objekta v naravni rezervat. Na treh terenskih ogledih smo uskladili navezavo učne poti naravnega rezervata na traso ankaranske ceste. Udeležili smo se tudi dveh operativnih sestankov.

V sodelovanju z MOK bomo nadaljevali tudi z že začetimi aktivnostmi za vzpostavitev video nadzora na obravnavanem območju ter pripravo smernic za ureditev območja mestnega vstopnega objekta in učne poti pod ankaransko vpadnico v smeri boljše preglednosti in odprtosti prostora s strani mesta Koper. Na ta način želimo preprečiti zadrževanje »nepovabljenih« gostov v nočnih urah in s tem povezanega vandalizma ter motenj. Zaradi tega predvidenih zasaditev na območju v letu 2017 nismo izvajali.

Preglednica 4: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 2

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
2.1. Upravljanje nivoja vode				
2.1.1. Nivoji v gnezditvenem obdobju	PP 153238	–	avtomatski režim: polnjenje lagune do kote +0,30 m, praznjenje lagune ob oseki za čas od 180 do 240 min.	Upravljanje zapornice na daljavo, polnjenje in praznjenje lagune na željene kote 4x tedensko (okvara avtomatike)
2.1.2. Nivoji vode v drugih obdobjih	PP 153238	–	avtomatski režim (marec-april): polnjenje do kote +0,45 m, praznjenje enako kot v gnezditvi, ročni način delovanja: laguna se polni in prazni po naravnih ciklusih	ročni način delovanja: laguna se polni in prazni po naravnih ciklusih
2.2. Vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima				
2.2.3. Redno vzdrževanje samodejne zapornice na morskem kanalu v skladu s POV	PP 153238	–	1x letno	izvedeno vzdrževanje (1x letno)
2.2.4. Druga popravila objektov za urejanje vodnega režima	PP 153238	–	2–4x letno	2 popravili, zamenjava vodomernih sond
2.3. Vzdrževanje lagunskih elementov				
2.3.2. Čiščenje morskih nanosov in drugih smeti znotraj lagunarnega dela rezervata	PP 153238	Prostovoljci	čiščenje morskih nanosov na površini 50000 m ² (1x letno)	2x letno izvedeno čiščenje morskih nanosov na površini 5 ha
2.4. Preprečevanje motenj ter potencialne aktivnosti za omejevanje morskih tujerodnih organizmov in domorodnih vrst plenilcev				
2.4.1. Zasaditev območja pod ankaransko vpadnico	PP 153238	podizvajalec	150 sadik različnih dreves in grmovnic	zasaditev v letu 2017 nismo izvajali
2.4.2. Zasaditev in ureditev območja na izlivnem delu Badaševice	PP 153238	podizvajalec	50 sadik različnih dreves in grmovnic	zasaditev v letu 2017 nismo izvajali
2.4.4. Aktivnosti za omejevanje morskih tujerodnih organizmov (po potrebi)	PP 153238	MOP, NIB – Morska biološka postaja Piran	št. aktivnosti po potrebi	ni bilo potrebno
2.4.5. Aktivnosti za omejevanje plenilcev in drugih vrst, ki s plenjenjem ali tekmovalnostjo negativno vplivajo na	PP 153238	–	št. aktivnosti po potrebi	ni bilo potrebno

ciljne vrste (po potrebi)				
2.5. Vzdrževanje vegetacije na območju med ankaransko vpadnico in robnimi habitati				
2.5.2. Dosajanje grmovnic na zastiralnem nasipu vzdolž ankaranske vpadnice*	PP 153238	Podizvajalec	200 sadik brnistre ter vnos semen	delno izvedeno, 120 sadik brnistre, vnos semen
2.5.3. Mulčenje metrskega pasu ob učni poti*	PP 153238	–	650 m	Izvedeno 550 m 2x letno
2.5.4. Obrezovanje dreves in grmovnic	PP 153238	–	30 do 50 dreves in grmov	okoli 30 dreves
2.6. Inicialno dosajevanje pomembnih vrst slanuš				
2.6.1. Dosajanje morskega lanu s semeni, nabranimi pri sv. Nikolaju	PP 153238	strokovnjak-botanik	priprava rastišča na izlivnem delu Are in vnos nekaj 100 semen	ročno čiščenje rastišča, vnos novih semen
2.6.2. Dosajevanje morskega ločkovja na izbrana mesta v laguni	PP 153238	strokovnjak-botanik	Priprava rastišča na večjih gnezditvenih otočkih in izlivnem delu Are in vnos nekaj 100 semen	ni bilo izvedeno
2.6.3. Dosajevanje drugih vrst po navodilih botanikov	PP 153238	strokovnjak-botanik	Priprava rastišča za vnos semen obmorske triroglje	ni bilo izvedeno, se prestavi v 2018

Cilj 3: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških razmer na območju Jezerca

V letu 2017 smo nadaljevali z upravljanjem zapornice na jarku, ki območje Jezerca povezuje z laguno Škocjanskega zatoka. V marcu 2017 smo popravili zatesnitev zapornice ter s tem pripomogli k ohranjanju sladkovodnega značaja Jezerca. Izlova tujerodnih vrst želv *Trachemis sp.* v 2017 na tem območju nismo izvajali.

Upravljanja vegetacije ter aktivnosti, povezanih z odpravo vrtničkarstva v okolici Jezerca, v letu 2017 zaradi preobremenjenosti kadrov nismo izvajali in se prestavijo v leto 2018. Enako velja za izvajanje ukrepov za izboljšanje praks zatiranja vegetacije s herbicidi ob železniški progi ter za prenehanje vrtničarske dejavnosti.

Preglednica 5: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 3

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
3.1. Upravljanje nivoja vode				
3.1.1. Vzdrževanje preлива vode iz Jezerca v laguno za regulacijo vodnih nivojev in zagotavljanje sladkovodnega značaja	PP 153238	–	sanacija prelivnega objekta	popravilo tesnjenja zapornice (1x letno), spremljanje stanja (6x letno)

3.2. Preprečevanje motenj in negativnih vplivov iz okolice

3.2.1. Komunikacija z vrtničkarji za prenehanje vrtničarske dejavnosti na območju Jezerca	PP 153238	–	Komunikacija z vrtničkarji (ustno in pisno opozorilo NN), v primeru vztrajanja izrekanje globe in nadaljnji postopki	nismo izvajali
3.2.2. Odstranitev vse vrtničarske infrastrukture	PP 153238	–	enkratna odstranitev po ustrezni komunikaciji/postopkih	nismo izvajali
3.2.4. Sodelovanje z lokalnimi akterji za pospešitev sanacije virov onesnaževanja Jezerca (Škocjanski hrib)	PP 153238	–	redna komunikacija z MOK	2 komunikaciji
3.2.5. Sodelovanje s Slovenskimi železnicami za izboljšanje praks zatiranja vegetacije ob železniški progi	PP 153238	–	vsaj 2 komunikaciji (splošna in pred izvedbo zatiranja vegetacije)	nismo izvajali

3.3. Odstranjevanje tujerodnih vrst ter domačih in hišnih živali

3.3.1. Odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin in izvedba aktivnosti za pospeševanje razraščanja domorodnih vrst	PP 153238	–	št. rastlin po potrebi	nismo izvajali
3.3.2. Izlov in preselitev tujerodnih vrst želv v nadzorovano okolje**	PP 153238	Honorarni sodelavec	izlov tujerodnih želv (do 30 osebkov) z vršami v obdobju od maja do septembra 2x mesečno	nismo izvajali
3.3.3. Komunikacija z vrtničkarji za preselitev domačih živali z območja Jezerca	PP 153238	–	št. komunikacij po potrebi (vsaj 3 na vrtničkarja)	nismo izvajali

3.4. upravljanje vegetacije

3.4.1. Priprava načrta ter vzpostavitev poznega mulčanja travniških in ruderalnih površin	PP 153238		1 načrt	ogled območja z botanikom
3.4.2. Dosejevanje grmovnic po potrebi	PP 153238		zasaditev vrbovja (10 podtaknjencev različnih vrst vrb)	zasaditev (30 podtaknjencev bele, krhke in pepelaste vrbe)
3.4.3. Čiščenje površin na obrežju Jezerca (ustvarjanje golih površin za močvirsko sklednico)	PP 153238		Čiščenje vegetacije v dolžini 30 m	Izvedeno v dolžini 50 m

Cilj 4: Trajno preprečevanje motenj in dostopa plenilcev na območje močvirja južno od izliva Badaševice

Za preprečitev motenj na gnezdilke in druge vrste ptic, ki ta prostor uporabljajo za prenočevanje, je ključno nadaljevanje sodelovanja z Mestno občino Koper, VURS ter Obalnim zavetiščem za živali. Prizadevanja so bila usmerjena v odstranitev neuradnega zatočišča oziroma preselitev teh mačk v primeren azil ali pa preprečitev možnosti dostopa mačkam na območje naravnega rezervata. V novembru smo opravili terenski ogled ter ugotovili, da se je število potepuških mačk nekoliko zmanjšalo. Dokončne rešitve v zvezi s problematiko hranjenja mačk na območju okoli poslovne zgradbe Telekomoma še nimamo.

V letu 2017 smo skladno z načrtom upravljanja začeli z aktivnostmi za odkup zemljišča na območju sladkovodnega močvirja pri Telekomu, ki je bilo z uredbo o naravnem rezervatu leta 2013 vključeno v meje zavarovanega območja. Opravili smo terenski ogled območja in izvedli povpraševanje za ureditev meje in parcelacijo parcele št. 3884/v k.o. Bertoki v lasti Telekoma Slovenije ter povpraševanje za izdelavo cenitvenega poročila za ugotovitev tržne vrednosti nepremičnin. Z aktivnostmi za odkup bomo nadaljevali v letu 2018.

Preglednica 6: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 4

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
4.1. Odstranjevanje tujerodnih vrst ter domačih in hišnih živali				
4.1.1. Sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za odstranitev naseljenih mačk (neuradnega zatočišča)	PP 153238	MOK, VURS, Obalno društvo proti mučenju živali	do 5 sestankov	nismo izvajali
4.3. Odkup zemljišč na območju sladkovodnega močvirja pri Telekomu				
4.3.1. Sodelovanje pri izvedbi cenitev (po potrebi) in parcelacije zemljišč	PP 153238	MOP/ ARSO, podizvajalci	zaznamki sestankov in terenskih ogledov; 1 cenitev, 1 parcelacija	terenski ogled 1x, Izris parcele 1x, ponudba parcelacija 1x, ponudba cenitev 1x
4.3.2. Sodelovanje pri odkupih zemljišč od lastnikov, ki so temu naklonjeni (npr. Telekom), s strani države	PP za odkupe zemljišč (ARSO)/ sredstva SKZG RS	MOP/ ARSO, podizvajalci	1 vpis v ZK, zaznamki sestankov, komunikacije (pogojno ob uspešno izvedeni predhodni akt.)	ni izvedeno, aktivnost se nadaljuje v letu 2018

Cilj 5: Spremljanje in analiziranje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti ter upravljanje podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na NRŠZ

Ugotovitve dolgoročnega izvajanja monitoringa so najboljša povratna informacija o uspešnosti sanacijskih in renaturacijskih ukrepov ter upravljanja naravnega rezervata. Dosedanje spremljanje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti Naravnega rezervata Škocjanski zatok je večinoma pokazalo ugodne rezultate, ki so posledica obnove (sanacije in renaturacije) območja ter ustreznega upravljanja v preteklih letih. Za doseganje cilja 5 v letu 2017 smo skladno z načrtom upravljanja izvedli sledeče:

1. nadaljevanje rednega spremljanja stanja habitatnih tipov sladkovodnega dela naravnega rezervata s hkratnim monitoringom razširjenosti tujerodnih vrst;
2. redno spremljanje stanja ptic po ustaljeni metodologiji ter v skladu s protokolom spremljanja stanja in varstva biotske raznovrstnosti, ki je bil izdelan v okviru projekta AdriaWet 2000 (tedenski popisi celotnega območja, dnevni popisi, kartirni popisi gnezdkil, posebni popisi) z rednim vnosom podatkov, njihovo digitalizacijo in obdelavo ter pripravo upravljaljskih izhodišč in ustreznih objav;
3. spremljanje enostavnih parametrov kakovosti vode, usklajevanje z ARSO za umestitev spremljanja zahtevnih parametrov kakovosti vode v njihov redni letni program ter spremljanje stanja vodostaja na zapornici, vodomernih latah in mareografu za namene sprotnih prilagoditev upravljanja.

Izvedli smo nabavo dela opreme za izvedbo monitoringa, saj je v preteklih letih kupljena oprema že v precejšnji meri iztrošena.

Preglednica 7: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 5

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
5.1. Redni monitoring				
5.1.1. Nabava opreme za monitoring**	projektno/ lastni prihodki upravljavca	–	2 spektiva, 2 daljnogleda, GPS, fotoaparati pogojno	1 spektiv, 3 daljnogledi, 1 DSRL fotoaparati, 1 kompaktni fotoaparati, 1 GPS
5.1.2. Monitoring ptic	PP 153238	–	52 tedenskih popisov, 4 kartirni popisi gnezdil, 10–15 posebnih popisov gnezdil s kanujem, 15–20 dni obročkanja selivk	48 tedenskih popisov, 4 kartirni popisi gnezdil, 10 posebnih popisov gnezdil s kanujem, 15 dni obročkanja selivk
5.1.3. Monitoring herpetofavne**	PP/ projektno	Strokovno usposobljen podizvajalec	št. popisov po metodologiji/1 poročilo (pogojno)	(ni bilo finančnih možnosti)
5.1.4. Monitoring favne kačjih pastirjev**	PP/ projektno	Strokovno usposobljen podizvajalec	št. popisov po metodologiji/1 poročilo (pogojno)	(ni bilo finančnih možnosti)
5.1.5. Monitoring zelene krastače**	PP/ projektno	Strokovno usposobljen podizvajalec	št. popisov po metodologiji/1 poročilo (pogojno)	(ni bilo finančnih možnosti)
5.1.6. Monitoring močvirske sklednice**	PP/ projektno	Strokovno usposobljen podizvajalec	popis močvirske sklednice 1x mesečno v obdobju od maja do septembra	(ni bilo finančnih možnosti)
5.1.8. Monitoring ihtiofavne v laguni (stalna ribja favna in dnevno/nočni in sezonski migranti)**	PP/ projektno	Strokovno usposobljen podizvajalec	št. popisov po metodologiji/1 poročilo (pogojno)	(ni bilo finančnih možnosti)
5.1.9. Monitoring metuljev in nadaljevanje inventarizacije**	PP/ projektno	Strokovno usposobljen podizvajalec	izvedba monitoringa na terenu, priprava poročila	(ni bilo finančnih možnosti)
5.1.10. Monitoring hroščev in nadaljevanje inventarizacije**	PP/ projektno	Strokovno usposobljen podizvajalec	izvedba monitoringa na terenu, priprava poročila	(ni bilo finančnih možnosti)
5.1.11. Monitoring ozkega vrtenca*	PP/ projektno	Nadzor strokovnjaka	Vzorčenje ozkega vrtenca 1x letno	(ni bilo finančnih možnosti)
5.1.12. Monitoring netopirjev*	PP/ projektno	Nadzor strokovnjaka	3 popisi netopirjev z ultrazvočnim detektorjem (april- oktober)	(ni bilo finančnih možnosti)
5.1.13. Spremljanje stanja in številčnosti tujerodnih vrst živali na območju NRŠZ in njegove bližnje okolice	PP 153238	-	2 namenska popisa letno, sprotno beleženje opažanj	sprotno beleženje opažanj
5.1.14. Spremljanje stanja in številčnosti plenilcev na območju NRŠZ in njegove bližnje okolice	PP 153238	-	sprotno beleženje opažanj	sprotno beleženje opažanj
5.2. Kartiranje habitatnih tipov in monitoring tujerodnih vrst rastlin				

5.2.1. Kartiranje sladkovodnih habitatnih tipov	PP 153238	Strokovno usposobljen podizvajalec	1x letno na celotnem območju sladkovodnega dela NRŠZ/ ca 25 ha/1 poročilo	kartiranje izvedeno, podatki digitalizirani
5.2.3. Kartiranje redkih, oziroma novih rastlinskih vrst vsaka 3 leta (ob kartiranju HT)	PP 153238	Strokovno usposobljen podizvajalec	1x kartiranje/ 1 poročilo	kartiranje izvedeno, podatki digitalizirani
5.2.4. Monitoring razširjenosti tujerodnih vrst rastlin	PP 153238	Strokovno usposobljeno podizvajalec	sprotno spremljanje ob kartiranju in dosajevanju	kartiranje izvedeno, podatki digitalizirani
5.3. Raziskave in spremljanje stanja NV in biotske raznovrstnosti				
5.3.1. Raziskava morskih tujerodnih in škodljivih (patogenih) organizmov**	PP/projektno	Strokovno usposobljen podizvajalec	izvedba vzorčenj skladno s projektom	(ni bilo finančnih možnosti)
5.3.2. Raziskava planktona bentoških, eratnih in sedentarnih mnogoščetincev (poglobljena)**	PP/projektno	strokovno usposobljen podizvajalec	št. popisov po metodologiji/1 poročilo (pogojno)	(ni bilo finančnih možnosti)
5.3.3. Spremljanje stanja NV z ovrednotenjem podatkov, zbranih v okviru drugih nalog in aktivnosti v okviru cilja 5	PP 153238	ZRSVN	1 ocena stanja NV Škoc. zatok	ni bilo izvedeno
5.4. Upravljanje podatkovne zbirke NRŠZ				
5.4.1. Redni vnos in digitalizacija podatkov	PP 153238	–	vnos podatkov tedenskih popisov v bazo Wildlife Recorder, digitalizacija kartirnih in posebnih popisov gnezdičk	reden vnos podatkov tedenskih popisov v bazo Wildlife Recorder, digitalizacija kartirnih in posebnih popisov gnezdičk
5.4.2. Obdelave podatkov	PP 153238	–	obdelani vsi podatki	obdelana večina podatkov
5.4.3. Priprava upravljaljskih izhodišč	PP 153238	–	po potrebi (v primeru sprememb)	ni bilo potrebno
5.4.4. Priprava poročil in člankov, objav na spletu	PP 153238	–	vsaj 1 objava	3 objave
5.5. Spremljanje kakovosti in nivojev vode				
5.5.1. Spremljanje enostavnih parametrov kakovosti vode	PP 153238	–	12 popisov/ 1 poročilo	12 popisov/ 1 poročilo
5.5.2. Sodelovanje z ARSO pri spremljanju zahtevnih parametrov kakovosti vode	ARSO	ARSO	4 popisi /1 poročilo (pogojno, v kolikor ARSO izvedbo umesti v svoj letni program monitoringa)	ni bilo izvedeno/ ARSO izvedbe ni umestil v njihov letni program monitoringa
5.5.3. Analiza aktivnih snovi herbicidov in njihovih razgradnih produktov**	PP 153238	Podizvajalec	1 analiza	(ni bilo finančnih možnosti)
5.5.4. Spremljanje stanja vodostaja na zapornici, vodomernih letah in mareografu	PP 153238	–	redno spremljanje ob terenskih obhodih nadzornikov	redno spremljanje ob terenskih obhodih nadzornikov
5.6. Priprava poročil o stanju NRŠZ				

5.6.1. Priprava poročil o aktivnostih, ki jih izvaja upravljavec	PP 153238	–	1 poročilo	1 poročilo
5.6.2. Pregled poročil monitoringa in raziskav; vključevanje izsledkov in priporočil v upravljanje	PP 153238	–	pregled poročil glede na izvedene monitoringe/kartiranje	ni bilo izvedeno, ker zaradi pomanjkanja sredstev monitoringi niso bili izvedeni

Cilj 6: Zagotavljanje primerne količine in kakovosti vode ter omejevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja iz okolice na naravni rezervat

Nadaljevali smo z aktivnostmi za sprejetje poslovnikov oziroma načrtov ukrepanja (npr. poslovnik o pretokih vode po levem razbremenilniku Rižane – Ari in obveščanje v primeru onesnaženj). Za Načrt ukrepanja in odprave posledic večjih izlitij nafte in naftnih derivatov na prostoživeče ptice se je konec leta 2017 začel proces vključitve v Državni načrt zaščite in reševanja ob onesnaženju na morju, katerega zaključek se predvideva konec leta 2018.

V okviru naravovarstvene službe smo v marcu in juniju pregledali strugo Are gorvodno do zaporničnega sistema pri Turku. Večjih posebnosti nismo opazili. Ob vsakem znižanju gladine vode v Ari smo obvestili rečnega nadzornika, ki je v primeru zadostnega vodostaja v Rižani povečal dotok sladke vode v Aro preko zaporničnega sistema pri Turku. Stanje zaporničnega sistema pri Turku in vodostaj v Rižani smo preverjali vsaj enkrat mesečno. V juniju in juliju so bili pretoki zaradi dolgega sušnega obdobja minimalni.

Preglednica 8: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 6

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
6.1. Zagotavljanje zadostnih dotokov vode najvišjih standardov kakovosti				
6.1.1. Sodelovanje z DRSV in lokalnimi akterji za pospešitev sprejetja poslovnika o pretokih vode po Ari za celoletno obdobje s sistemom obveščanja	PP 153238	–	sprejet pisni protokol	pripravljen delovni osnutek obratovalnega pravilnika za obratovanje zapornic Rižane, končna verzija še ni pripravljena
6.1.2. Redno usklajevanje med izvajanjem pravilnika z izvajalcem javne službe urejanja voda/rečnim nadzornikom in drugimi odjemalci	PP 153238	–	redne komunikacije ob spremembah režima	redne komunikacije ob spremembah vodnega režima
6.1.3. Sodelovanje s SVOM - URSP, Luko Koper in drugimi lokalnimi akterji zaradi preprečevanja vpliva potencialnih onesnaženj v pristanišču na akvatorij Škocjanskega zatoka	PP 153238	SVOM - URSP, Luka Koper, Center za obveščanje, izvajalec VG javne službe	5 zabeležk ali komunikacij	2 komunikaciji, redna kontrola pregleda stanja plavajoče baraže na morskem kanalu
6.1.4. Sodelovanje v evropski organizaciji Sea Alarm Foundation	Projektno/PP 153238	Druge evropske države	3 zaznamki/ komunikacije	redno spremljanje novic – v letu prejeti 2 novici s strani Sea Alarm Foundation
6.1.5. Sodelovanje z URSZR in redna	URSZR	URSZR	2-3 sestanki/ vključitev Načrta ukrepanja ob pojavu zaoljenih	Načrt ukrepanja v procesu vključitve v Državni načrt

usposabljanja v okviru Načrta ukrepanja in odprave posledic večjih izlitij nafte in naftnih derivatov na prostoživeče ptice (po potrebi)			ptic v državni načrt zaščite in reševanja ob onesnaženju na morju	zaščite in reševanja ob onesnaženju na morju
6.2. Sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za stalno izvedbo ukrepov za doseganje najvišje kakovosti industrijskih, komunalnih in padavinskih odpadnih vod, ki se stekajo neposredno v naravni rezervat ali pritoke (Ara, morje)				
6.2.1 Dejavno spodbujanje odgovornih akterjev/onesnaževalcev za čim prejšnjo sanacijo stanja problematičnih izpustov	PP 153238	odgovorni akterji, strokovni zavod	3 komunikacije/ zabeleške	1 komunikacija
6.2.2. Pritegnitev drugih odgovornih javnih služb, npr. inšpekcije za okolje	PP 153238	druge odgovorne javne službe	po potrebi	ni bilo izvedeno
6.3. Preprečevanje negativnih vplivov hrupa				
6.3.1. Sodelovanje z Luko Koper pri iskanju inovativnih rešitev za postavitev PHO iz predelanega luškega sedimenta	PP / projektno	Luka Koper, ZAG in drugi vključeni akterji	vsaj 5 komunikacij	2 komunikaciji
6.3.2. Iskanje drugih rešitev za zagotovitev aktivne protihrupne zaščite vzdolž območja za obiskovalce pod bertoško vpadnico	PP / projektno	MOK, strokovni zavod, Odbor, drugi akterji	vsaj 5 komunikacij	3 komunikacije
6.3.3.. Postavitev PHO**	projektno	partnerji, upravljavci cest in resorne javne službe	postavitev vsaj testnega dela PHO	(ni bilo fin. možnosti)
6.4 Preprečevanje negativnih vplivov svetlobnega onesnaževanja				
6.4.1. Aktivno vzpodbujanje odgovornih akterjev/onesnaževalcev k čimprejšnji sanaciji stanja in uskladitvijo osvetljevanja z zakonodajnimi omejitvami	PP 153238	Strokovni zavod, Odbor, inšpekcija, lokalni akterji	2 komunikaciji/ zabeleški	1 komunikacija
6.5. Ozaveščanje in dejavno vključevanje lokalnih akterjev				
6.5.1. Ozaveščanje, opozarjanje in dajanje predlogov za preventivne	PP 153238	strokovni zavod, Odbor	2 komunikaciji/ zabeleški	2 pobudi s področja trajnostne mobilnosti za zmanjšanje negativnih

in kurativne aktivnosti, namenjene preprečevanju in sanaciji negativnih vplivov iz okolice				vplivov prometa v okviru projekta Mobilni kot ptice, strokovni posvet na to temo s ključnimi udeleženci
6.5.2. Obveščanje in dejavno vključevanje Odbora NRŠZ pri reševanju lokalnih vprašanj	PP 153238	Odbor	2 seji/ vsaj 2 temi Odbora	1 seja / 1 tema Odbora
6.5.3. Aktivno vključevanje deležnikov, zainteresirane javnosti in posameznikov pri reševanju lokalnih problemov	PP 153238	lokalni deležniki, zainteresirana javnost	5–10 udeležencev	Strokovni posvet v okviru projekta Mobilni kot ptice (MZIP, občine, razvojne agencije, upravljavci ZO)

Cilj 7: Zagotavljanje uresničevanja varstvenega režima in varstvenih usmeritev (neposredni nadzor v naravi ter druge potrebne oblike nadzora)

Delo naravovarstvenih nadzornikov Naravnega rezervata Škocjanski zatok vključuje naslednje naloge:

- neposredni nadzor v naravi, ki obsega spremljanje stanja v obliki rednih dnevnih obhodov območja, nadzor nad izvajanjem varstvenega režima in pogojev obiskovanja, ugotavljanje dejanskega stanja pri kršitvah, skupaj z opozarjanjem in osveščanjem kršiteljev varstvenega režima ter izrekanjem glob v primerih večjih ali ponovljenih kršitev in obveščanje pristojnih inšpekcijskih organov in policije,
- občasni obhodi po okolici rezervata z namenom preverbe obstoječih in novih virov ogrožanja in konkretnih groženj za naravni rezervat,
- nadzor nad gradnjo infrastrukture za obisk naravnega rezervata,
- nadzor nad vzdrževalnimi deli znotraj meja naravnega rezervata, predvsem nad izvedbo del vseh drugih javnih služb znotraj ali na meji naravnega rezervata,
- priprava poročil in obveščanje nadrejenih in ministrstva o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah, kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo izven meja območja,
- nadzor, omejevanje in odstranjevanje tujerodnih vrst in
- redno izobraževanje nadzornikov za zagotavljanje delovanja s polnimi pooblastili.

Vse naštetе aktivnosti se izvajajo skladno z organizirano nadzorno službo in v okviru pristojnosti, ki jih imajo naravovarstveni in prostovoljni nadzorniki po Zakonu o ohranjanju narave ter naravovarstveni še na podlagi pooblastil po Zakonu o prekrških (Uradni list RS, št. 3/07 in nadaljnji) in Zakonu o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 in nadaljnji). Nadzorna služba je 31.12.2017 štela 2 naravovarstvena nadzornika s pooblastilom po ZON in po Zakonu o prekrških (ZP-1; Uradni list RS, št. 7/03 et al) in 4 aktivne prostovoljne nadzornike s pooblastilom po ZON. En prostovoljec je v pripravi na izpit po ZON.

Z objavo urnikov in ustnim opozarjanjem ter ozaveščanjem obiskovalcev o ciljih in varstvenih režimih naravnega rezervata se je število kršitev varstvenega režima naravnega rezervata bistveno zmanjšalo v primerjavi z leti pred izgradnjo parkovne infrastrukture. Kršitve varstvenega režima naravnega rezervata v letu 2017 se nanašajo na trganje rastlin, vzpenjanje na zastiralne nasipe in hojo izven označenih poti ter zadrževanje obiskovalcev v nasprotju s pogoji obiskovanja (nenajavljeni obiski večjih skupin); v manjši meri pa tudi na rekreacijo izven določenih terminov ter na obiske s psi brez povodca. Kršitev, ki se nanašajo na neupoštevanje zapiralnega časa v letu 2017 skoraj ni bilo.

DOPPS je v funkciji prekrškovnega organa že odprl podračune pri UJP za nakazila glob in stroškov postopkov, pripravil vse formalne dokumente skupaj s plačilnimi nalogi ter objavil imena naravovarstvenih nadzornikov na spletni strani. Interni pravilnik o delovanju nadzorne službe znotraj DOPPS je v pripravi.

Glob v letu 2017 nismo izrekli. Za začetek opravljanja dela naravovarstvenih nadzornikov, predvsem izrekanja glob, je nujna še izvedba nabave 3 kompletov zakonsko predpisanih uniform, ki jo načrtujemo v letu 2018. V oktobru 2017 smo za izvedbo nadzorne službe kupili izbrano električno vozilo Renault Zoe, financirano iz sredstev Podnebnega sklada in Eko sklada (subvencija v višini 7.500 €).

Preglednica 9: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 7

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
7.1 Naravovarstveni nadzor nad upoštevanjem varstvenega režima in usmeritev, opozarjanje in ozaveščanje kršilcev ter izrekanje glob in nadaljevanje postopkov, ki jih izvajajo drugi pooblaščenji izvajalci				
7.1.1. Redni dnevni obhodi po učnih poteh, namenjeni nadzoru nad upoštevanjem varstvenega režima, predvsem pogojev obiskovanja	PP 153238	–	vsaj en obhod dnevno	en obhod dnevno, od marca naprej še dodaten obhod pred zapiranjem rezervata
7.1.2. Redni tedenski in manj pogosti obhodi po ključnih, bolj oddaljenih delih naravnega rezervata, namenjeni nadzoru nad upoštevanjem varstvenega režima	PP 153238	–	vsaj en obhod tedensko	en obhod tedensko
7.1.3. Opozarjanje in ozaveščanje kršilcev režima in oseb, ki sicer režima ne kršijo, vendar njihovo vedenje ni primerno	PP 153238	–	po potrebi	opozarjanje obiskovalcev, predvsem glede pravil vedenja v NR (trganje rastlin, vzpenjanje na zastiralne nasipe, hoja izven označenih poti ter zadrževanje obiskovalcev v nasprotju s pogoji obiskovanja)
7.1.4. Opozarjanje in izrekanje glob ob kršitvah varstvenega režima	PP 153238	–	po potrebi	pisnih opozoril in glob v letu 2017 nismo izrekli
7.1.5. Vključevanje policije in inšpekcijskih služb ob hujših kršitvah	PP 153238	–	po potrebi	hujših kršitev v letu 2017 nismo zaznali
7.1.6. Občasni obhodi po okolici NRŠZ, namenjeni preveritvi obstoječih in novih virov ogrožanja in konkretnih groženj za naravni rezervat	PP 153238	–	en obhod mesečno	en obhod mesečno, novih virov ogrožanja nismo zaznali

7.1.7. Priprava poročil in obveščanje nadrejenih in ministrstva o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo zunaj NRŠZ	PP 153238	–	mesečna poročila, dnevno obveščanje po potrebi	tedensko obveščanje naravovarstvenih nadzornikov, oziroma po potrebi
7.1.8. Opremljenost nadzornikov z zakonsko predpisanimi uniformami	MOP-PP za uniforme	MOP	Uniforme za NN-2 osebi, uniforme za PP-5 oseb	prestavljeno v 2018 s strani MOP
7.1.9. Opremljenost nadzorne službe z električnimi vozili**	Podnebni sklad	MOP	1 električno vozilo za nadzor	1 električno vozilo za nadzor (Renault Zoe)
7.2. Nadzor med gradnjo objektov in vsemi drugimi, npr. vzdrževalnimi deli, v naravnem rezervatu in njegovi neposredni okolici				
7.2.2. Nadzor nad drugimi vzdrževalnimi deli v NRŠZ (npr. sanacija praga na Ari, nasipa vzdolž Are, gradnja PHO, investicijsko vzdrževanje objektov itd.)	PP 153238	Investitorji, podizvajalci, drug nadzor	ustrezno št. poročil nadzora (po potrebi)	vzdrževalna dela v NRŠZ se v letu 2017 niso izvajala
7.2.3. Nadzor nad gradbenimi in vzdrževalnimi deli v cestnem varovalnem pasu znotraj ali na meji NRŠZ	PP 153238	Investitorji, podizvajalci, drug nadzor	ustrezno št. poročil nadzora (po potrebi)	gradbena in vzdrževalna dela v cestnem varovalnem pasu znotraj ali na meji NRŠZ se v letu 2017 niso izvajala
7.2.4. Nadzor med izvedbo del vseh drugih javnih služb (na področju urejanja voda, vzdrževanje meteornih prepustov)	PP 153238	Investitorji, podizvajalci, drug nadzor	ustrezno št. poročil nadzora (po potrebi)	nadzora nismo izvajali, ker izvedbe tovrstnih del v letu 2017 niso potekale
7.3. Redno izobraževanje nadzornikov in sodelovanje v širših organizacijah nadzornikov				
7.3.1. Izobraževanje za naravovarstvene nadzornike za pooblastilo po ZON	PP 153238	Pristojno ministrstvo	skupaj 8 nadzornikov s pooblastilom po ZON	6 aktivnih nadzornikov s pooblastilom po ZON, 1 v fazi priprav na izpit

Cilj 8: Omogočanje spoznavanja naravne vrednote in biotske raznovrstnosti ter doživljanja narave na način, ki naravo postavlja v središče pozornosti in privzgaja spoštljiv odnos ter odgovorno vedenje do nje

Že od ponovnega odprtja naravnega rezervata za obisk v letu 2016 je ta cilj v največji meri osredotočen na upravljanje obiska, ki obsega velik sklop načrtovalskih, izvedbenih in evalvacijskih aktivnosti (vzgojno-izobraževalne aktivnosti, vodeni ogledi, predavanja za pedagoške delavce, jahanje v maneži in po učni proti kot tudi delavnice za najmlajše z naslovom »Učim in razvijam se s konji«). Programi za obiskovalce se pripravljajo in oblikujejo glede na povpraševanje in želje obiskovalcev, seveda skladno z naravovarstvenimi in upravljavskimi cilji - v letu 2017 smo tako izvedli testiranje 4 novih programov, ki bodo postali redni del koledarja dogodkov v NRŠZ. Skrbimo za redno izobraževanje zaposlenih in drugih sodelujočih pri delu z obiskovalci (prostovoljci, člani DOPPS, študenti naravoslovnih ved); vse z namenom doseganja enega od

ciljev naravnega rezervata – spoznavanja in doživljanja narave. Veliko pozornosti je bilo v letu 2017 namenjeno tudi bolj intenzivnemu povezovanju s turističnim sektorjem.

Nadaljevali smo tudi z izvajanjem aktivnosti za ureditev prihodov v rezervat z vzpodbujanjem uporabe okolju prijazne trajnostne mobilnosti (sodelovanje z MOK in izvajalcem Harpha Sea do.o. v okviru Celostne prometne strategije ter Slovensko kolesarsko mrežo, s katero smo pripravili in izvedli skupni projekt Mobilni kot ptice). Urejena je bila kolesarnica za 24 koles in izvedenih nekaj izobraževalnih aktivnosti s trajnostnim prihodom v rezervat. Poleg tega smo v okviru projekta Mobilni kot ptice pridobili tudi sistem za spremljanje načina prihodov obiskovalcev v naravni rezervat in štetje obiskovalcev.

Preglednica 10: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 8

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
8.1. Priprava programov za obiskovalce s preizkušanjem, ovrednotenjem in cikličnim posodabljanjem				
8.1.1. Nabor programov (vsebine, oblikovanje cen, promocija)	PP 153238	-	1 nabor programov	1 nabor programov
8.1.2. Koledar dogodkov (polletni, letni)	PP 153238	podizvajalci	Koledar dogodkov objavljen na spletni strani NRŠZ (nove podstrani) in DOPPS ter v natisnjeni različici v centru za obiskovalce	letni koledar dogodkov spletno objavljen (izvedenih 29 različnih dogodkov) objavljen na spletni strani NRŠZ (nove podstrani) in DOPPS ter v natisnjeni različici v centru za obiskovalce
8.1.3. Testiranje programov in koledarja dogodkov	PP 153238	-	vsaj 5 testnih izvedb	izvedena 4 testiranja programov za obiskovalce
8.1.4. Evalvacija programov in raziskave o učinkih programov na vedenje obiskovalcev	PP 153238	strokovnjaki za evalvacijo in analizo podatkov	vsaj 200 vprašalnikov z analizo podatkov, knjiga vtisov	360 vprašalnikov z analizo podatkov (glej Prilogo 1), knjiga vtisov v uporabi v Centru za obiskovalce
8.2. Izvajanje in nadgradnja Skupnega vzgojno-izobraževalnega programa				
8.2.1. Delavnice in predstavitve za pedagoško osebje	PP 153238	ciljne skupine	Vsaj 1 predstavitev/ 15-20 udeležencev	2 predstavitvi/ 45 udeležencev
8.2.2. Izvedba programov za izobraževalne skupine v NRŠZ	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 4000 udeležencev	4062 udeležencev
8.2.4. Praksa za študente in dijake ustreznih smeri	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 5 študentov	opravljeni 2 študentski praktiki v NRŠZ
8.2.5. Strokovna pomoč pri raziskovalnem delu mladih	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 2 raziskovalni ali podobni nalogi	izvedena 1 raziskovalna naloga (za OŠ)
8.2.6. Dogodki in javne predstavitve mladih	PP 153238	ciljna skupina, (lokalni) deležniki, mediji	vsaj 2 dogodka/20 udeležencev	1 dogodek / 41 udeležencev

8.3. Razvoj in priprava učnih pripomočkov ter nakup ustrezne opreme za izobraževanje					
8.3.3. Nakup in vzdrževanje zahtevnejše opreme za izvedbo programov za obiskovalce (samostojne lupe, mikroskopi, daljnogledi, teleskopi ipd.)**	projektno/lastna dejavnost	–	vsaj 4 daljnogledi (pogojno ob pridobitvi financiranja)	5 daljnogledov	
8.4. Razvoj in priprava fizičnih razstav in interpretacije					
8.4.3. Vzdrževanje razstav in interpretacije	PP 153238	–	vzdrževanje in nadomestilo poškodovanih elementov (po potrebi)	ni bilo potrebno	
8.5. Razvoj in priprava virtualne, multimedijske in filmske interpretacije					
a) Mobilna aplikacija					
8.5.1 Promocija mobilne aplikacije	lastna dejavnost	–	0	vklučitev NRŠZ na platformo mobilne turistične aplikacije Nexto; promocija na spletni strani in v centru za obiskovalce	
8.5.2. Redno vzdrževanje (nadgradnje, posodobitve vsebin)	lastna dejavnost	–	0	ni bilo izvedeno	
b) Izobraževalni in promocijski filmi					
8.5.6. Snemanje in produkcija kratkih izobraževalnih filmov **	projektno/lastna dejavnost	produksijska ekipa	vsaj 1 kratek izobr. film (pogojno)	v pripravi 1 kratek izobr. film – v teku	
c) Spletna kamera in druge vsebine za glavni zaslon					
8.5.7. Dobava in montaža on-line snemalnih sistemov (npr. gnezdenje na poljih) s prikazom na glavnem zaslonu v recepciji in/ali spletni strani/FB**	projektno/lastna dejavnost	podizvajalec	1 on-line sistem (pogojno)	ni bilo finančnih možnosti	
8.5.8. Foto-/video natečaji za obiskovalce fotografe/snemalce in prikaz najboljših posnetkov na glavnem zaslonu	lastna dejavnost	fotografi, snemalci	foto natečaj s periodičnim izborom najboljših posnetkov	ni bilo izvedeno	
8.5.9. Priprava tematskih predstavitev za predvajanje na glavnem zaslonu	lastna dejavnost	–	3 predstavitve	2 predstavitvi/ nabora fotografij	
8.5.10. Priprava dnevnih novic za objavo na glavnem zaslonu in/ali spletni strani/FB (zanimiva opažanja, novosti iz rezervata)	lastna dejavnost	–	vsaj 1 novica tedensko	zaradi okvare glavnega ekrana se novice objavljajo na FB in spletni strani	

8.6. Priprava ponudbe izdelkov in storitev ter izvedba programov za obiskovalce

8.6.1. Nabor izdelkov in storitev, ki bo dejansko realiziran	lastna dejavnost	–	1 seznam	1 seznam
8.6.2. Naročila izdelave spominkov, promocijskih izdelkov in drugih prodajnih artiklov	lastna dejavnost	podizvajalci, dobavitelji	obseg glede na finančne možnosti	ново sodelovanje z lokalnim ponudnikom unikatnih magnetkov in obeskov, vzdrževanje obstoječih dog.
8.6.3. Dogovori z lokalnimi ponudniki za oblikovanje ponudbe hrane, naravi prijaznih lokalnih izdelkov in storitev ter izvedba dogovorov	lastna dejavnost	lokalni ponudniki	3 dogovori	ni bilo izvedeno
8.6.4. Redno naročanje, dostava, skladiščenje, vodenje evidenc do postavitve na prodajna mesta	lastna dejavnost	dobavitelji, dostava	obseg glede na finančne možnosti in dogovore	poteka redno
8.6.5. Izvedba vodenja in drugih programov aktivnosti za obiskovalce	lastna dejavnost	–	vsaj 6000 udeležencev	prisotnih 4580 udeležencev

8.7 Sprejem, usmerjanje in osnovne storitve za obiskovalce

8.7.1. Redno delovanje recepcije med obratovanjem centra	PP 153238	–	redno vsakodnevno delovanje recepcije po otvoritvi centra	redno dnevno delovanje recepcije
8.7.2. Usmerjanje obiskovalcev glede na njihove želje in potrebe	PP 153238	–	vsaj 8000 usmerjenih obiskovalcev	okvirna ocena - usmerjenih obiskovalcev več kot 8.000
8.7.3. Delovanje okrepevalnice	lastna dejavnost	–	vsaj 10.000€	22.102€ prihodkov
8.7.4. Prodaja izdelkov in spominkov v trgovinici	lastna dejavnost	–	vsaj 10.000€	7.980€ prihodkov
8.7.5. Zavarovanje odgovornosti za obiskovalce	lastna dejavnost	zavarovalnica	1 sklenjena polica	1 sklenjena polica
8.7.6. Določitev dnevnega maksimuma obiskovalcev in upravljanje obiska za preprečitev prevelikega števila obiskovalcev	PP 153238	–	1 sklop aktivnosti	aktivnosti v teku

8.8. Predstavitve NRŠZ zunaj območja: predstavitve, sejmi, oglaševanje itd.

8.8.1. Priprava promocijskega gradiva o NRŠZ (predstavitvena zgbanka, letak, vodnik, pingvin itd.)**	projektno/lastna dejavnost	podizvajalci (oblikovalci, tiskarji)	vsaj 1-2 različni predst.gradivi /naklada glede na finančne možnosti	natisnjena zgbanka o NRŠZ v angl. jeziku (1500 izvodov)
8.8.2. Redne predstavitve NRŠZ in programov turističnemu sektorju in lokalnim ciljnim skupinam**	projektno/lastna dejavnost	ciljne skupine	3 predstavitve/ vsaka po 20 udeležencev	2 predstavitvi/ skupno 42 udeležencev

8.8.3. Sodelovanje na vsebinsko primernih sejmih in lokalnih sejemskih ter podobnih predstavitev (npr. s področja narave in prostega časa)*	projektno/lastna dejavnost	ostala ZO, ministrstvo, turistični sektor, lokalni organizatorji	vsaj 1 sejem v sodelovanju z ostalimi ZO in MOP (TIP, Narava zdravje)	1 sejem/ Narava zdravje
8.8.4. Sodelovanje/predstavitve na drugih dogodkih, ki se jih udeležujejo ciljne skupine ali mediji	projektno/lastna dejavnost	organizatorji dogodkov	vsaj 1 udeležba/50 obiskovalcev	1 udeležba/ več kot 50 obiskovalcev
8.8.5. Oglaševanje v primernih medijih**	projektno/lastna dejavnost	oglaševalci	po potrebi	ni bilo izvedeno
8.9. Usposabljanje zaposlenih in drugih izvajalcev programov za obiskovalce				
8.9.1. Redno usposabljanje zaposlenih s področja doseganja ciljev in nadgradnje programov, razstav in interpretacije*	PP 153238	organizatorji izobraževanj, zunanji strokovnjaki	po potrebi	udeležba na usposabljanju MedWet: izobraževanje za delo z obiskovalci v ZO (Španija, jul.17)
8.9.2. Periodično usposabljanje vodnikov (prostovoljcev, študentov, vodnikov s turistično licenco za določene ciljne skupine)**	lastna dejavnost	ciljne skupine/vodniki	vsaj 1 usposabljanje za prostovoljce in študente/ 10-15 udeležencev	izvedeno 1 usposabljanje/12 udeležencev
8.10. Spodbujanje trajnostne mobilnosti pri dostopu v NRŠZ in omogočanje obiskovanja gibalno oviranim obiskovalcem				
8.10.1. Sodelovanje z MOK za vzpostavitev proge mestnega prometa do vhoda v NRŠZ in za uporabo okolju prijaznih avtobusov	projektno (Sklad za podnebne spremembe)	Občinska uprava MOK	vsaj 5 komunikacij/ zabeležk za pripravo projektne vloge za povezavo in avtobus	avtobusna linija je v pristojnosti države, v okviru projekta Mobilni kot ptice podana pobuda za vzpostavitev proge
8.10.2. Nakup el. invalidskih , koles in manjših prevoznih sredstev na el.pogon za obiskovanje NR s strani gibalno oviranih obiskovalcev **	projektno	-	nakup načrtovane opreme (pogojno ob pridobitvi financiranja)	ni bilo fin. možnosti
8.10.3. Sodelovanje s Kolesarsko mrežo Obala za spodbujanje dostopa do NRŠZ s kolesi	PP 153238	Kolesarska mreža Obala	vsaj 3 sestanki	tvorno sodelovanje od 20.3.-15.11. pri izvedbi skupnega projekta Mobilni kot ptice

Cilj 9: Vzpostavljajanje, nadgrajevanje in vzdrževanje infrastrukture za obisk in upravljanje

V letih 2014 in 2015 zgrajena infrastruktura za obisk in upravljanje je namenjena:

- sprejemu, dobremu počutju, izobraževanju in ozaveščanju obiskovalcev,
- interpretaciji narave,

- zmanjšanju motenj z zagotavljanjem ustrezno zastrtih razgledišč,
- varnosti obiskovalcev, zaposlenih in pašne živine,
- zagotavljanju primernih pogojev za upravljanje rezervata z ustreznimi prostori za osebje upravljavca.

Osrednji del nalog po zgraditvi infrastrukture za obisk in upravljanje naravnega rezervata je povezan z dnevnim obratovanjem in vzdrževanjem objektov ter dopolnitvijo krajinske ureditve in dodatnimi ureditvami v in ob objektih, ki so se izkazale za nujne, čeprav niso bile predvidene v projektu za izvedbo del. V bližini centra za obiskovalce smo nadaljevali z zasaditvami in urejanjem okolice. Ob učni poti vzdolž parkirišča smo zasadili več 100 sadik črnega gabra, lipe, črnega in belega topola, gloga, kaline... Na območju pod bertoško vpadnico smo z mulčanjem in odstranjevanjem biomase začeli vzpostavljati ugodne pogoje za zasaditev žit in žitnih plevelov ter 40 ruš stoklase in nekaj 100 sadik drugih trajnic. Ob mlakah je bilo zasajenih tudi 120 korenin močvirske in sibirske perunike.

Že od aprila 2016 so v teku tudi reklamacije napak pri gradnji. Konec aprila 2016 smo kot upravljevalec NRŠZ in uporabnik objektov vodilnemu izvajalcu poslali spisek reklamacij ter ga pozvali, da v čim krajšem času pristopi k reševanju napak zaradi preprečevanja nastajanja nadaljnje škode na objektih ter lažjega upravljanja. Vodilni izvajalec del kljub večkratnemu pozivu napak ni saniral. Zaradi neodzivnosti vodilnega izvajalca ter zavračanja odgovornosti s strani vodilnega izvajalca, projektanta in nadzora pri odpravi nepravilnosti, pomanjkljivosti in skritih napak na novozgrajenih objektih v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok, smo v decembru 2016 angažirali sodnega izvedenca gradbene stroke, ki je v januarju 2017 pripravil »Poročilo o pregledu izvedenih del na novozgrajenih objektih v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok«.

Ministrstvo za okolje in prostor je v aprilu 2017 vodilnega izvajalca del ponovno pozvalo naj pripravi terminski plan odpravljanja napak in napake v postavljenih rokih tudi odpravi. Vodilni izvajalec del tudi dva meseca po poteku rokov, ki jih je postavil sam, napak v večini ni odpravil. Kljub usklajevanju, ki so potekala v prvi polovici leta 2017, izvajalec del ni pristopil k celoviti odpravi napak na novozgrajenih objektih v NR Škocjanski zatok, zato je MOP v oktobru 2017 izvedel postopek unovčitve bančne garancije.

Za potrebe izdelave poročila o pregledu izvedenih del na novozgrajenih objektih v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok in koordinacijo opravljanja pomanjkljivosti na objektih oziroma reklamacij, ogledov na objektih, sodelovanju pri postopku unovčevanja bančne garancije ter sodelovanje pri pripravi vsebin za Državnega pravobranilstva v pravnem postopku (Sklep o izvršbi, Sklep o zavarovanju dokazov...), smo v letu 2017 porabili bistveno več časa in energije, kot smo sprva načrtovali.

Preglednica 11: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 9

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
9.1. Gradnja vseh objektov skladno s projektno dokumentacijo in pridobljenim gradbenim dovoljenjem				
9.1.3. Krajinska ureditev območij okoli objektov (zasaditve in druge ureditve skladne z varstvenimi in razvojnimi cilji NR)	PP 153238	Botanik in drugi eksperti	Okvirno 150 sadik grmovnic/dreves posajenih okoli centra in opazovališč, 100 v bližini hleva	več 100 sadik črnega gabra, lipe, črnega in belega topola, gloga, kaline...
9.1.4. Nadgradnja vrat na vstopu/izstopu na/iz učne poti z vstopnimi portali in računalniško kontrolo dostopa**	projektno	Podizvajalec	vsaj 1 portal urejen (pogojno ob pridobitvi financiranja)	ni bilo finančnih možnosti za portal; z motorji in avtomatiko smo opremili drsna vrata na vstopu v NR

9.4. Redno vzdrževanje objektov v skladu s PID in POV

9.4.1. Redno tekoče vzdrževanje objektov	PP / lastna dejavnost	–	redno opravljena vsa vzdrževanja in pregledi skladno z NOV, vodeni dnevniki	redno opravljena vsa vzdrževanja in pregledi skladno z NOV, vodeni dnevniki, sklenjene vzdrževalske pogodbe
--	-----------------------	---	---	---

9.5. Dnevno obratovanje in upravljanje objektov

9.5.1. Zagotovitev funkcionalnosti objektov za obiskovalce, druge ciljne skupine in zaposlene med obratovalnim časom (vključeni osnovni stroški: električna, voda, kanalizacija, odvoz odpadkov, ogrevanje in hlajenje)	PP / lastna dejavnost	–	odprtje NR in objektov skladno z odpiralnim časom; minimaliziranje stroškov	odprtje NR in objektov skladno z odpiralnim časom; minimaliziranje stroškov
9.5.2. Zavarovanje in varovanje objektov in premoženja	PP / lastna dejavnost	zavarovalnica	vsaj 1 polica, urejeno varovanje	1 polica za zavarovanje objektov, varovanje urejeno s podjetjem Sintal
9.5.3. Redno čiščenje vseh objektov in posebnih površin	PP / lastna dejavnost	podizvajalci	redno dnevno čiščenje WC-jev ter občasno generalno čiščenje centra in opazovalnic	redno dnevno čiščenje sanitarij in generalno čiščenje centra vsaka dva tedna – podizvajalec; ostala čiščenja opravljali zaposleni po potrebi

Cilj 10: Zagotavljanje učinkovitega in preglednega poslovanja, organizacije dela, financiranja, komuniciranja in sodelovanja v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja

Splošne naloge in dela v okviru cilja 10 so podporne narave ter obsegajo naloge in aktivnosti za učinkovito in pregledno poslovanje, organizacijo dela, financiranje, komuniciranje in sodelovanje v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja ter izvedbo drugih upravljalnih nalog v skladu z Uredbo o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok, Uredbo o načrtu upravljanja NRŠZ za obdobje 2015–2024, Uredbo o koncesiji za upravljanje NRŠZ, koncesijsko pogodbo in Zakonom o ohranjanju narave. Poleg temeljnih nalog s področja poslovanja, organizacije dela in pridobivanja zadostnih finančnih sredstev za izvedbo upravljanja Škocjanskega zatoka in vseh s tem povezanih aktivnosti je v ta sklop vključeno tudi sodelovanje v vzpostavljenih nacionalnih in mednarodnih partnerstvih, ki je že v preteklosti prinašalo pozitivne vplive na učinkovitost upravljanja, npr. AdriaWet, BirdLife International (BLI), Wetlands Link International (WLI), Parki dinarskega loka (DAP), Skupnost naravnih parkov Slovenije itd., pa tudi sodelovanje s pristojnim ministrstvom, organi v sestavi in Zavodom RS za varstvo narave.

Na področju komuniciranja in stikov z javnostmi je poleg stalnega zagotavljanja dostopa do informacij o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok v letu 2017 potekalo predvsem redno delo z mediji, organizacija in izvedba dogodkov kot tudi posodabljanje, vzdrževanje in nadgradnja glavnih komunikacijskih poti, kot sta spletna in Facebook stran.

Preglednica 12: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki/ rezultati za cilj 10

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvantitativni kazalnik/rezultat 2017	Doseženi kvantitativni kazalnik/rezultat 2017
10.1. Naloge za učinkovito in pregledno poslovanje				
10.1.1. Priprava predlogov letnih programov dela na podlagi NU	PP 153238	odbor	1 odobren letni program dela	1 odobren letni program dela
10.1.2. Priprava letnih in drugih poročil o delu	PP 153238	odbor	1 odobreno letno poročilo	1 odobreno letno poročilo za 2016, na 14. seji Odbora
10.1.3. Spremljanje izvajanja načrta upravljanja s pripravo sprememb načrta po potrebi	PP 153238	strokovni zavod	del letnega poročila	doseganje kazalnikov v letnem poročilu
10.1.5. Zagotavljanje pogojev za delovanje odbora za naravni rezervat	PP 153238	odbor	vsaj 1 seja/ 3–4 sklepi odbora	1 redna seja in 1 dopisna seja /4 sklepi na redni seji in 2 na dopisni seji
10.1.6. Poslovna administracija (vključeni letni stroški telefonije, poština, drobni inventar, pisarniški material itd.)	PP 153238	–	popoln arhiv	popoln arhiv
10.2. Naloge za učinkovito in pregledno organizacijo dela				
10.2.1. Zaposlovanje ustreznih kadrov (redno in honorarno zaposleni)	PP 153238	–	8,1 FTE redno zaposlenih, 0,6 FTE honorarcev	7,62 FTE redno zaposlenih, 1,1 FTE honorarcev
10.2.2. Aktivno vključevanje prostovoljcev v upravljalvske aktivnosti	PP / lastna dejavnost	prostovoljci	20 prostovoljcev/ 200 prost.ur	približno 20 prostovoljcev / ca 1 FTE
10.2.3. Redno izobraževanje zaposlenih in prostovoljcev na njihovih področjih dela	PP 153238	organizatorji izobraževanj, strokovnjaki	vsaj 1 izobraževanje	1 izobraževanje – interpretativno vodenje obiskovalcev
10.2.4. Redni koordinacijski sestanki/kolegiji ekipe NRŠZ	PP 153238	–	vsaj 10 kolegijev	10 kolegijev
10.2.5. Vodenje in koordinacija ekipe NRŠZ	PP 153238	–	vsaj 20 komunikacij/ zabeležk	redni sestanki skupin in individualno, komunikacija
10.2.6. Stroški poti za izvajanje nalog	PP 153238	–	ca. 150 nalogov	ca. 90 nalogov
10.2.7. Nakup opreme za delo zaposlenih (računalniki, tiskalniki, telefoni, itd.)	projektno / lastna dejavnost	–	1 barvni tiskalnik ali multifunkcijska naprava	1 tiskalnik, 2 računalnika
10.3. Naloge za učinkovito, zadostno in pregledno financiranje upravljanja NRŠZ				
10.3.1. Usklajevanje rednega financiranja iz državnega proračuna na podlagi potrjenega NU in letnih programov dela	PP 153238	odbor, ministrstvo	vsaj 185.660€	185.660€
10.3.2. Lastni prihodki upravljavca naravnega rezervata skladno z Uredbo o NRŠZ	PP 153238	–	ca. 67.125€	57.964,28€
10.3.3. Učinkovito pridobivanje sredstev iz lokalnih, državnih in	PP 153238	–	ca. 5.000€	26.261,16€

mednarodnih skladov, ustanov ali organizacij ter mednarodnih programov pomoči					
10.3.4. Priprava projektnih vlog, projektne in druge dokumentacije, sklepanje primernih partnerstev ter uresničevanje potrjenih projektov	PP 153238	–	vsaj 2 vlogi, v kolikor bodo objavljeni primerni razpisi	2 vlogi oddani, 1 v pripravi; 2 projekta iz 2016 potrjena za financiranje (Mobilni kot ptice, Impreco)	
10.3.5. Zagotavljanje finančne preglednosti s sistemom analitičnega računovodstva (ločena stroškovna mesta) in ločevanjem prihodkov in odhodkov na podlagi ZPFOLERD	PP 153238	zunanje računovodstvo	mesečni izpisi konto kartic, 1 letno poročilo	mesečni izpisi konto kartic, 1 letno poročilo	
10.3.6. Finančno vodenje in administracija	PP 153238	zunanje računovodstvo	arhiv	arhiv	
10.4. Sodelovanje v vzpostavljenih partnerstvih, ki so že v preteklih letih prispevala k učinkovitosti upravljanja NRŠZ (npr. Skupnost naravnih parkov, AdriaWet, BirdLife, WLI, DAP) in vključevanje v nove povezave					
10.4.1. Sodelovanje v in periodično vodenje Skupnosti ZO Slovenije	PP 153238	Upravljavci ZO	3 zabeležke, 2 skupna produkta	3 zabeležke, skupni nastop na sejmih, skupna promocija dogodkov v tednu parkov, skupna nagradna igra za učence OŠ na spletni strani Skupnosti ZO	
10.4.2. Sodelovanje s partnerji omrežja AdriaWet v smeri ohranjanja in nadgradnje dosedanjih rezultatov skupnega sodelovanja in projektov	PP 153238	partnerji mreže AdriaWet	3 zabeležke, 1 skupni projekt	1 skupni projekt Impreco (razširjeno partnerstvo), več kot 10 komunikacij povezanih s tem	
10.4.3. Izmenjava izkušenj na nacionalni in mednarodni ravni	PP 153238	sorodne organizacije	5 komunikacij/ zabeležk	1 delavnica z Europarcom, 3 zabeležke Skupnosti ZO	
10.4.4. Sodelovanje v Nacionalnem odboru Ramsarske konvencije in kot nacionalni predstavnik Odbora Wetlands International	PP 153238	ostali sodelujoči	3 zabeležke/ glasovanje Wetlands Int.	2 zabeležki/ glasovanje Wetlands Int.	
10.4.5. Vključevanje v nove povezave, namenjene izmenjavi znanja in izkušenj oziroma s pričakovanimi pozitivnimi učinki na upravljanje NRŠZ*	PP 153238	sorodne organizacije	2 komunikaciji/ ali pismi o nameri	ni bilo priložnosti	
10.5. Sodelovanje s pristojnim ministrstvom, organi v sestavi in strokovnim zavodom					

10.5.1. Redno sodelovanje s strokovnimi službami in odgovornimi predstavniki pristojnega ministrstva	PP 153238	ministrstvo	20 komunikacij/ zabeležk	več kot 30 komunikacij
10.5.2. Sodelovanje z ARSO na področju lastninjenja zemljišč v NRŠZ	PP 153238	ARSO	komunikacija po potrebi (glede na finančne možnosti)	(ni bilo finančnih možnosti)
10.5.3. Sodelovanje ZRSVN pri pripravi naravovarstvenih smernic, pogojev in soglasij ter drugih skupnih aktivnostih	PP 153238	strokovni zavod	vsaj 5 komunikacij/ zabeležk (po potrebi)	ni bilo potrebno
10.6. Druge naloge v skladu z Uredbo o NRŠZ, koncesijsko pogodbo in ZON				
10.6.1. Presoja skladnosti z določili NU in obveščanje prijaviteljev za ravnanja iz 11., 13., 17. in 22. točke 6. člena uredbe (varstveni režim)	PP 153238	prijavitelji	po potrebi	ni bilo potrebno
10.6.2. Sodelovanje z izvajalci javnih služb ter uskladitev časovnih načrtov in drugih pogojev za dovoljena ravnanja znotraj meja NRŠZ (izdaja pisnih izjav)	PP 153238	izvajalci javnih služb	po potrebi	ni bilo potrebno
10.6.3. Priprava mnenj in strokovnega gradiva po potrebi	PP 153238	strokovni zavod	po potrebi	ni bilo potrebno
10.6.4. Druge aktivnosti v zvezi z upravljanjem zemljišč, objektov in naprav v lasti države	PP 153238	ministrstvo z organi v sestavi	1 dodatna akt./ zabeležka	preverba razpoložljivih sredstev za odkup zemljišča pri Telekomu - ARSO
10.7. Delo z mediji in dogodki				
10.7.1. Priprava sporočil za javnost	PP 153238	–	vsaj 4 sporočila za javnost	sporočila za javnost oz. vabila na dogodke odprtega tipa, namenjene tudi novinarjem (Slikarski Ex-Tempore ob Svetovnem dnevu voda....)
10.7.2. Organizacija novinarskih konferenc	PP 153238	–	vsaj 1 novinarska konferenca	20.10.17 v okviru strokovnega posveta Mobilni kot ptice s predstavitevijo novih pridobitev v NRŠZ
10.7.4. Drugi dogodki (za medije in povabljene), okoljski dnevi	PP 153238	zunanji izvajalci	1 dogodek, vsaj 20 udeležencev na dogodek	2 dneva odprtih vrat – vsaj 300 obiskovalcev
10.7.5. Spremljanje in analiziranje objav v medijih	PP 153238		vsaj 60 objav, vsaj 1 analiza	64 objav, 1 analiza; objave v 2017 samo preko spletnega iskalnika, zato je št. podcenjeno
10.8. Vzdrževanje in nadgradnja spletne strani naravnega rezervata				
10.8.1. Priprava in objava novic	PP 153238	–	vsaj 1 objava na teden	80 objav

10.8.2. Priprava in objava novih poglavij, podstrani	PP 153238	–	vsaj 3 nova podpoglavja	3 nova podpoglavja
10.8.3. Posodabljanje in dopolnitve objavljenih vsebin	PP 153238	–	vsaj 3 posodobitve	9 posodobitev
10.9. Facebook (FB), Twitter/Instagram				
10.9.1. Promocija FB-strani (www.facebook.com/skocjanaskizatok)	PP 153238	–	preseči 2000 všečkov na strani	2279 všečkov
10.9.2. Priprava in objava novic (FB in Twitter/Instagram, po objavi profila)	PP 153238	–	vsaj 1 objava na teden	218 objav (priprava in objava Instagram profila in 2 novičk/objav)
10.9.3. Priprava in objava fotografij/tematskih albumov (FB-profil)	PP 153238	–	vsaj 2 albuma fotografij	objava novih fotografij v 1 albumu
10.9.5. Promocija Twitter/Instagram profila	PP 153238	–	promocija izbranega profila	ni bilo izvedeno
10.11. Zagotavljanje dostopa do informacij o NRŠZ				
10.11.1. Vodenje arhiva vseh informacij o NRŠZ	PP 153238	–	1 arhiv	1 arhiv
10.11.2. Objavljanje informacij na spletni strani	PP 153238	–	glede na povpraševanje	ni bilo povpraševanj
10.11.3. Zagotavljanje dostopa do informacij za bolj zainteresirane posameznike/skupine	PP 153238	–	glede na povpraševanje	ni bilo povpraševanj

4 PREDSTAVITEV PROJEKTOV V TEKU IN PRIPRAVI V 2017

4.1. PROJEKTI V TEKU

Marca 2017 je bil s strani Eko sklada za financiranje potrjen projekt **Mobilni kot ptice**, s katerim smo se v partnerstvu s SKM – Slovensko kolesarsko mrežo usmerili na hkratno reševanje naravovarstvenih problemov in trajnostne mobilnosti. Usmerjen je bil v promocijo obiskovanja narave s trajnostnimi prihodi, torej peš, s kolesom, javnim prevozom in električnimi avtomobili. Projekt je bil vseslovenski, potekal pa je tudi v NR Škocjanski zatok, ki je kot rezultat projekta bogatejši za:

- novo kolesarnico za varno priklopanje in parkiranje 24 koles pri centru za obiskovalce ter
- sistem za štetje prihodov in obiskovalcev naravnega rezervata.

Z namestitvijo nove kolesarnice se je število obiskovalcev, ki so začeli v naravni rezervat prihajati s kolesom, v nekaj mesecih povečalo za 15%, kar je eden pomembnih rezultatov projekta. Vsi rezultati projekta so predstavljeni v projektnem poročilu z naslovom **Poročilo o spremljanju in vrednotenju aktivnosti projekta Mobilni kot ptice**, ki je kot Priloga 1 tudi del tega poročila, katerega del je tudi analiza raziskave med obiskovalci NR Škocjanski zatok.

V letu 2017 je bil v okviru programa ADRION (Interreg V-B, evropsko teritorialno sodelovanje 2014-2020) za financiranje potrjen projekt **IMPRECO** - »Common strategies and best practices to IMprove the transnational PRotection of ECOsystem integrity and services«. Začetek projekta je bil zaradi daljših postopkov pogajanj in sklenitve pogodbe o financiranju z jeseni 2017 prestavljen na 1. januar 2018. Projekt je namenjen mreženju in sodelovanju s podobnimi zavarovanimi območji v jadransko-jonski regiji na področju vrednotenja in ohranjanja mokrišč in njihovih ekosistemskih storitev. Gre za razširitev in nadaljevanje aktivnosti čezmejne mreže AdriaWet partnerjev. Vodilni partner projekta je Občina Staranzano, partnerji pa poleg DOPPS-a še Università del Salento, PI Sea and Karst Split, ADF iz Albanije in Regija Crete iz Grčije. V fazi pogajanj smo morali predlagane stroške projekta znižati za skoraj 25%, nov proračun DOPPS za aktivnosti, povezane z NR Škocjanski zatok, znaša 174.794 €, lastno sofinanciranje pa je 15% (26.219 €).

MOK nam je na razpisu za programe okoljskih NVO v občini dodelila 850 €, ki smo jih namenili ozaveščanju in izobraževanju lokalne skupnosti.

4.2. PROJEKTI V PRIPRAVI

Ostale projektne prijave iz leta 2016, ki so vključevale aktivnosti v NR Škocjanski zatok (AdriaWet 2020, Ecomove in LIFE FOR DRAVA) niso bile potrjene za sofinanciranje. Z razvojem LIFE projekta smo tekom leta nadaljevali in se odločili za ponovno prijavo v letu 2018. V kolikor ne bo ponovno prijavljen projekta LIFE FOR DRAVA, bomo z vsebinami NR Škocjanski zatok oblikovali poseben projekt v povezavi s partnerji, ki se soočajo s podobnimi problemi na relaciji varovanje narave – vodno-gospodarski ukrepi in politike. Pri MOP smo preverili tudi možnosti za vključitev naših vsebin v integralni LIFE projekt, ki ga pripravlja ministrstvo, vendar je bila na koncu sprejeta odločitev, da se bo v okviru tega projekta konkretne ohranitvene akcije izvajalo le na območjih iz prioritetnih projektov Priloge 6.4 PUN, med katerimi ni NRŠZ.

Tekom leta 2016 smo tvorno sodelovali v LAS Istra. Prvi razpis je bil objavljen 15.3.2017 in je bil odprt do junija 2017, nanj pa smo se skupaj z lokalnimi partnerji prijavi s projektom z naslovom **Igriva Istra**, ki je bil usmerjen v oblikovanje in promocijo lokalne turistične ponudbe, ki vključuje tudi NR Škocjanski zatok. Zaradi nepopolnega statusa enega od partnerjev je bila vloga žal neuspešna, prijavo bomo ponovili na naslednjem razpisu.

5 FINANČNO POROČILO

Finančno poročilo vsebuje povzetek planiranih in realiziranih stroškov in virov za izvedbo programa dela. V preglednici 13 so prikazani načrtovani in realizirani stroški. Na prihodkovni strani so v preglednici 14 opredeljeni vsi viri za pokrivanje načrtovanih stroškov za izvedbo programa dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok v letu 2017.

Načrtovani stroški izvedbe programa dela NRŠZ v letu 2017 so znašali 635.929 € oziroma 286.285 € brez stroškov, ki ob pripravi programa še niso imeli zagotovljenega financiranja. V letu 2017 je bilo realiziranih za 328.384,44 € stroškov in prihodkov. Med skupnimi stroški je bilo 39,9% namenjenih izvedbi varstvenih upravljavskih in nadzornih nalog, 60,1% pa nalogam urejanja obiska in ozaveščanja javnosti. Takšno razmerje je skladno z napovedjo v programu dela posledica obsega infrastrukture za obisk ter obisku in ozaveščanju namenjenih nalog, predvidenih v Načrtu upravljanja, in se bo predvidoma ohranjalo tekom izvedbe celotnega Načrta upravljanja.

Na podlagi Zakona o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 53/2007) vodimo odhodke in prihodke iz opravljanja dejavnosti javne službe upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok na posebnih stroškovnih mestih v skladu s sodili, revidiranimi in s strani revizorke Milene Gorjup s.p. in potrjenimi v Revizijskem poročilu o preveritvi objektivne upravičenosti sodil z dne 28. 02. 2008.

Preglednica 13: Primerjava planiranih in realiziranih stroškov za izvedbo programa dela NRŠZ v letu 2017

Cilji	<i>1. Programski, materialni in investicijski stroški - plan</i>	1. Programski, materialni in investicijski stroški - realizacija	<i>2. Stroški delovnih ur zaposlenih po vsebinskih sklopih ciljev - plan</i>	2. Stroški delovnih ur zaposlenih po vsebinskih sklopih ciljev - realizacija
Varstveni cilji:				
Cilj 1	177.830,00 €	21.719,12 €		
Cilj 2	2.400,00 €	2.250,86 €		
Cilj 3	900,00 €	- €		
Cilj 4	2.000,00 €	- €		
Cilj 5	42.550,00 €	7.009,55 €		
Cilj 6	75.000,00 €	- €		
Cilj 7	33.500,00 €	29.403,43 €		
SKUPAJ - stroški varstvenih ciljev:	334.180,00 €	60.382,96 €	56.705,00 €	44.193,39 €
Cilji povezani z urejanjem infrastrukture, obiska, osveščanjem javnosti in podpora:				
Cilj 8	52.464,22 €	45.926,75 €		
Cilj 9	46.350,00 €	30.304,90 €		
Cilj 10-splošno	19.705,00 €	17.290,91 €		
Cilj 10-PR	1.000,00 €	248,74 €		
SKUPAJ - stroški infrastrukture, obiska in osveščanja:	119.519,22 €	93.771,30 €	125.524,78 €	130.036,80 €
Stroški po kategorijah:				

Programski in mat. stroški	141.699,22 €	77.534,15 €		
Zaloge/stroški prodajnih artiklov (cilj 8)	25.000,00 €	24.199,87 €		
Stroški investicij, opreme in inv. vzdrževanja	287.000,00 €	52.420,24 €		
Stroški dela			182.229,78 €	174.230,18 €
SKUPAJ	453.699,22 €	154.154,26 €	182.229,78 €	174.230,18 €

Preglednica 14: Primerjava planiranih in realiziranih virov za izvedbo programa dela NRŠZ v letu 2017

Viri financiranja	Načrtovani zneski	Realizirani zneski
1. Zagotovljena sredstva ob pripravi programa:		
Proračunska postavka 153238	185.660,00 €	185.660,00 €
Lastni prihodki upravljavca	67.125,00 €	57.964,28 €
Prihodki iz naslova SKZGS	30.000,00 €	30.000,00 €
Proračunska postavka MOP za uniforme nadzornikov	3.500,00 €	0,00 €
SKUPAJ 1	286.285,00 €	273.624,28 €
2. Nezagotovljena sredstva ob pripravi programa:		
Program izvajanja javne službe urejanja voda/ Sklad za vode za investicijska vzdrž. dela v javno korist	165.000,00 €	0,00 €
Podnebni sklad – električna vozila za nadzor	30.000,00 €	28.499,00 €
Projekti, povečanje lastnih prihodkov upravljavca, sponzorstva in donacije	154.644,00 €	26.261,16 €
SKUPAJ 2	349.644,00 €	54.760,16 €
SKUPAJ 1+2	635.929,00 €	328.384,44 €

Financiranje iz naslova presežka prihodkov nad odhodki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Slovenije

Na podlagi pogodbe št. 2550-17-330017 o financiranju načrtovanih ukrepov na podlagi sprejetega programa dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2017 je DOPPS prejel 30.000,00 € sredstev SKZGS, ki smo jih v celoti porabili skladno s programom dela, odstopanja realiziranih zneskov od načrtovanih so minimalna.

Preglednica 15: Prikaz planiranih in realiziranih stroškov za financiranje iz naslova sredstev SKZGS v letu 2017

Vrsta stroška	Načrtovani zneski	Realizirani zneski
Ukrepi v okviru cilja 1 (naloge in aktivnosti programa dela)	8.400,00 €	8.906,57 €
Stroški dela za izvedbo varstvenih ciljev 1-4 (redno zaposleni)	17.170,00 €	16.818,00 €
Stroški dela za izvedbo varstvenih ciljev 1-4 (honorarni sodelavci)	4.430,00 €	4.275,43 €
SKUPAJ	30.000,00 €	30.000,00 €

* Opomba: stroški redno zaposlenih so podrobneje prikazani v preglednici 16.

6 URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA

Načrtovano število ur redno zaposlenih za izvedbo Letnega programa dela NR Škocjanski zatok za leto 2017, izraženo z ekvivalentom polnega delovnega časa, je znašalo 8,10 FTE, medtem ko smo realizirali 7,62 FTE. Letni program dela je v letu 2017 izvedlo 6 stalno zaposlenih v rezervatu (strokovni vodja rezervata, poslovni sekretar-receptor, koordinator izobraževanja, koordinator za izobraževanje in PR in dva naravovarstvena nadzornika za polni delovni čas). Poleg tega so pri izvedbi programa z delom delovnega časa sodelovali še vodja rezervata, ornitolog, poslovna sekretarka in direktor. Konec aprila smo zaposlili še načrtovanega receptorja II, s septembrom pa na delovno mesto tretjega naravovarstvenega nadzornika prerazporedili obstoječega zaposlenega, oba za določen čas. Dosedanja vodja rezervata je z delom in mandatom zaključila z 31.12.2017, vodstveno delo pa se vnaprej porazdeli med obstoječe kadre (predvsem strokovni vodja, koordinator izobraževanja, direktor in vodja financ) in delno na novo imenovanega vodjo naravnih rezervatov.

Predvsem za delo z obiskovalci (sprejem v centru za obiskovalce in vodenje) ter oskrbo živali smo vključevali še honorarne sodelavce (študentsko delo približno 1,1 FTE), Skupni FTE je torej znašal 8,72 oseb, kar je v skladu s skupno načrtovano vrednostjo 8,70. Pri vseh upravljaljskih dejavnostih so nam pomagali tudi prostovoljci (približno 1 FTE).

Preglednica 16: Primerjava načrtovanih in realiziranih delovnih ur in stroškov dela v 2017 za redno zaposlene

Zaposleni – naziv	Načrtovane efektivne del. ure	Realizirane efektivne del. ure	Načrtovani str. plač/ osebe (EUR)	Realizirani str. plač/ osebe (EUR)	Delež realizacije (realizirano/ načrtovano)
Vodja naravnega rezervata	525	760	11.700,00	16.937,14	1,45
Strokovni vodja	1.750	1808	28.500,00	29.444,57	1,03
Poslovni sekretar-receptor I	1.750	1467	20.000,00	16.765,71	0,84
Receptor II	1.173	1056	13.349,78	12.018,41	0,90
Naravovarstveni nadzornik – vodnik I	1.750	1800	17.000,00	17.485,71	1,03
Naravovarstveni nadzornik – vodnik II	1.750	1784	20.000,00	20.388,57	1,02
Naravovarstveni nadzornik – vodnik III	1.453	544	17.430,00	6.217,14	0,36
Vodja izobraževanja	1.750	1888	24.000,00	25.892,57	1,08
Koordinator izobraževanja in PR	1.750	1808	21.500,00	22.212,57	1,03
Poslovna sekretarka	175	185	2.100,00	2.220,00	1,06
Direktor/vodja financ	175	127	4.250,00	3.084,83	0,73
Ornitolog (ORN)	175	114	2.400,00	1.562,94	0,65
SKUPAJ PLAČE - PROGRAM DELA NRŠZ 2017	14.175	13.341	182.229,78	174.230,18	0,96

Zaposleni – naziv	Načrt. PP- 153238	Real. PP- 153238	Načrt. SKZGS	Realizirano SKZGS	Načrt. drugi/lastni viri	Realizirano drugi viri
	(EUR)	(EUR)	(EUR)	(EUR)	(EUR)	(EUR)
Vodja naravnega rezervata	11.700,00	15.288,00	-	-	-	1.649,14
Strokovni vodja	22.960,00	24.998,57	5.540,00	4.446,00	-	-

Poslovni sekretar-receptor I	20.000,00	16.765,71	-	-	-	-
Receptor II	-	364,19	-	-	13.349,78	11.654,22
Naravovarstveni nadzornik – vodnik I	14.050,00	13.570,86	2.950,00	3.914,86	-	-
Naravovarstveni nadzornik – vodnik II	13.000,00	11.931,43	7.000,00	8.457,14	-	-
Naravovarstveni nadzornik – vodnik III	4.700,00	3.988,34	1.680,00	-	11.050,00	2.225,80
Vodja izobraževanja	24.000,00	23.458,51	-	-	-	2.434,06
Koordinator izobraževanja in PR	21.500,00	18.581,54	-	-	-	3.631,03
Poslovna sekretarka	2.100,00	2.076,00	-	-	-	144,00
Direktor/ vodja financ	4.250,00	2.890,51	-	-	-	194,32
Ornitolog (ORN)	2.400,00	1.562,94	-	-	-	-
SKUPAJ PLAČE - PROGRAM DELA NRŠZ 2017	140.660,00	135.476,61	17.170,00	16.818,00	24.399,78	21.935,57